

Люблю наш край...

Ніва

ТЫДНЁВІК ГП БГКТ

№ 39 (865) ГОД XVII БЕЛАСТОК 24 ВЕРАСНЯ 1972 г. ЦАНА 60 гр.

У гэтыя дні Беларускае грамадска-культурнае таварыства пераступае адзін з важных рубяжоў у сваёй звыш шаснаццацігадовай рознабаковай і шырокай дзейнасці на ніве грамадскага жыцця, культуры і асветы ў асяроддзі беларускай нацыянальнай меншасці ў нашай Радзіме — Польскай Народнай Рэспубліцы.

24 верасня 1972 года дэлегаты шасцітысячнай нашай арганізацыі і запрошаныя госці прыбываюць у канферэнцыйную залу Галоўнага праўлення БГКТ у Беластоку на чарговы VII з'езд Беларускага грамадска-культурнага таварыства.

На свой VII з'езд прыходзіць наша таварыства з пачуццём добра выкананага абавязку. Кіруючыся ўказаннямі ПАРП і дзяржаўных органаў, за мінулыя тры гады БГКТ умацавалася арганізацыйна і, дзякуючы інтэнсіўнаму супрацоўніцтву з палітычнымі, маладзёжнымі і грамадскімі арганізацыямі, значна расшырыла сваю дзейнасць і знайшла новыя — адпаведныя нашай сучаснасці — формы працы.

Удумлівымі і абавязваючымі ўсю арганізацыю рашэннямі VII з'езду БГКТ — выкажам нашу гатоўнасць прыкласці ўсе намаганні, каб кожны член таварыства быў перадавым рабочым, добрым гаспадаром, вядучым працаўніком у сваёй установе, прыкладным вучнем і студэнтам у школе.

— Свае пачуцці любві да роднага краю выразім умацоўваннем еднасці з польскім народам і непарушнай дружбы з народамі вялікага Савецкага Саюза і іншых брацкіх сацыялістычных краін.

— Ушануем культурную спадчыну беларускага народа з мінулых эпох — прагрэсіўныя традыцыі, багацейшую вусную народную творчасць і народнае выяўленчае мастацтва.

— Будзем няспынна ўмацоўваць, развіваць і пашыраць дзейнасць нашай арганізацыі, павялічваць шэрагі яе членаў і колькасць гурткоў у вёсках, мястэчках і гарадах.

— Расшырым і ўзбагацім новымі формамі дагэтуляшнюю культурную і асветную дзейнасць у нашым асяроддзі,

— Усе мы, члены БГКТ, асабліва сардэчнай апекай акружым навучанне беларускай мовы ў школах і паклапоцімся, каб няспынна павялічвалася колькасць дзяцей, якія навучаюцца роднай мове.

Мы ўпэўнены, што VII з'езд адкрые новыя перспектывы перад нашай арганізацыяй, мабілізуе да ахвярнай і канструктыўнай працы ўсіх актывістаў, членаў і прыхільнікаў Беларускага грамадска-культурнага таварыства.

[redacted]

ТРЫ ПРАЦАВІТЫЯ ГАДЫ

(СА СПРАВАЗДАЧНАГА ДАКЛАДА НА VII З'ЕЗД БГКТ)

Мінулае трохгоддзе ў дзейнасці нашай арганізацыі — гэта праца над выкананнем пастаноў папярэдняга VI з'езду БГКТ. Праходзіла яна ў часе вельмі важных падзей у нашай Радзіме. У выніку VII і VIII пленумаў Цэнтральнага Камітэта ПАРП кіруючая і натхняючая сіла грамадства — партыя — увайшла ў поўнае здзяйсненне абнаўлення і адбудовы ўзаемнага даверу паміж кіраўніцтвам партыі і рабочым класам, усім грамадствам. Змены стылю ў працы партыі, дзяржаўнай адміністрацыі і вызначэнне напрамкаў грамадскага і гаспадарчага развіцця краіны спрыялі шырокай актывізацыі ўсяго грамадства, у тым ліку членаў і асяроддзяў, у якім дзейнічае БГКТ.

Усенародная дыскусія над дырэктывамі на VI з'езд ПАРП «За далейшае сацыялістычнае развіццё Польскай Народнай Рэспублікі» і ажыццяўленне Пастаноў VI з'езду партыі адбываліся аднначасова са справаздачна-выбарнай кампаніяй у нашай арганізацыі і былі тэмамі пасяджэнняў пленума Галоўнага праўлення, прэзідыумаў праўленняў аддзелаў, а таксама сходаў у гуртках БГКТ. Яны знайшлі шырокае адлюстраванне ў працы членаў Таварыства, іх актыўным удзеле ў грамадскіх чынах, арганізаваных прадпрыемствамі як у горадзе Беластоку, так і ў іншых гарадах і мястэчках нашага ваяводства. У Вілянове тав. Анатоль Мартыновіч — дырэктар мясцовай пачатковай школы, старшыня праўлення аддзела БГКТ у Мілейчыцах — стаў ініцыятарам пабудовы дома культуры ў сваёй мясцовасці. Вялікі ўклад у гэты чын унёс віляноўскі гурток БГКТ. Пасадка лесу ў ваколіцах Кляшчэляў і пабудова дарогі да адпачынкавай мясцовасці ў Рыбаках Гайнаўскага павету праходзілі пад непасрэдным кіраўніцтвам тав. Мікалая Самоціка — старшыні Прэзідыума ПРН у Гайнаўцы, намесніка старшыні ГП БГКТ. У Бельскім павеце гурток БГКТ у Паўлах пабудаваў у сваім сяле прасторную і прыгожую святліцу, а гурток у Міклашах — распачаў пабудову такога ж аб'екту. Гэта толькі прыклады — усіх грамадскіх чынаў, выкананых членамі нашай арганізацыі, немагчыма тут пералічыць.

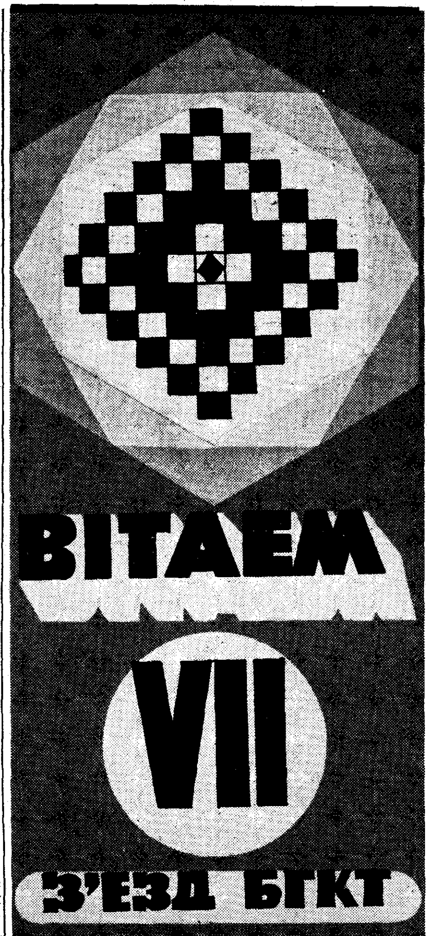
Значная колькасць членаў нашага таварыства — гэта перадавыя гаспадары, якія дабіваюцца высокай выдайнасці раслінных прадукцыі і жывёлагадоўлі. Мы ганарымся тав. Лявонам Харытанюком з Паўлаў Бельскага павету — шматгадовым дзеячом тэатральнага калектыву БГКТ у сваім сяле, членам Ваяводскага камітэта ПАРП, тав. Мікалаем Міруцем з Бандароў Беластоцкага павету — старшынёй сельскагаспадарчага гуртка, членам Прэзідыума ПА БГКТ у Беластоку, Міхалам Гацутам са Старога Корніна Гайнаўскага павету, Аляксандрам Хлябічам з Рыбакоў Беластоцкага павету, Янкам Васільчуком з Пасынкаў Бельскага павету, Мікалаем Турыкам з Навасёлак Беластоцкага павету, Анатолем Леўчуком — маладым гаспадаром, трактарыстам з Літвінавіч Сямяціцкага павету, Аляксеем Дзярманскім са Свіслачанаў Беластоцкага павету, Барысам Навіцкім з Аўгустова Бельскага павету і многімі, многімі іншымі добрымі гаспадарамі і актыўнымі членамі нашай арганізацыі.

Пастановы VI з'езду БГКТ рэалізаваліся на падставе калектыўных рашэнняў, якія прымаліся на пленумах і пасяджэннях Прэзідыума ГП БГКТ, а таксама на пленумах і пасяджэннях прэзідыумаў праўленняў аддзелаў таварыства. На працягу мінулых трох год ГП БГКТ правяло 6 пленарных пасяджэнняў, прысвечаных: 1. Заданням БГКТ у святле пастаноў VI з'езду БГКТ; 2. Надзённым заданням літаратурнай секцыі «Белавежа» і навуковага гуртка пры ГП БГКТ, а таксама супрацоўніцтву таварыства з навуковымі ўстановамі ваяводства і краіны; 3. Заданням БГКТ у развіцці беларуска-

(Працяг на стар. 4)

У канцы 1971 г. стан БГКТ складаў 5.609 членаў, у тым ліку 2.156 жанчын. Узрост членаў таварыства: ад 18 да 30 гадоў — 67,6%, ад 30 да 40 г. — 21%, звыш 40 год — 11,4%. Сацыяльны склад: рабочыя — 25,5%, сяляне — 43,7%, працоўная інтэлігенцыя — 22,6%, настаўнікі — 4,9%, студэнты — 3,3%.

Членам нашай арганізацыі ўласціва вялікая актыўнасць у грамадскім жыцці краіны, доказ гэтаму прыналежнасць да ПАРП — 19,6%, ЗСЛ — 7,2%, ЗМВ — 37,2%, ЗМС — 3,2%. 562 члены БГКТ з'яўляюцца раднымі ў народных радах, з іх 4 — у Ваяводскай радзе народовай, 63 — у павятовых радах народовых і 495 — у грамадскіх радах народовых. 1447 членаў нашай арганізацыі належаць да сельскагаспадарчых гурткоў, гэта складае 25,7% колькасці ўсіх членаў БГКТ.

Падзеі ◇ Здарэнні ◇ Факты ◇ Каментарыі ◇ Весткі

СВЕТ | БССР | ПОЛЬШЧА | ВАЯВОДСТВА

ПЕРШЫ ВІЗІТ

Шырокім рэхам у свеце адбіўся візіт міністра замежных спраў Польшчы С. Альшоўскага ў Федэратыўнай Рэспубліцы Германіі.

Як вынікае з апублікаванага камюніке, у часе перагавораў, праведзеных у Боне, зроблены шырокі агляд праблем, звязаных з нармалізацыяй суадносін паміж Польшчай і ФРГ, асновай якой стаўся ратыфікаваны дагавор з 7 снежня 1970 года.

У часе візіту былі абсуджаны гандлёвыя і эканамічныя сувязі. Тут розніца паміж патрэбамі і магчымасцямі з аднаго боку, а рэчаіснасцю з другога, як дагэтуль, бадай, найбольш значная. Абодва бакі выказаліся таксама за пашырэннем кантактаў паміж маладым пакаленнем абедзвюх краін.

ВУЧЭННІ «ШЧЫТ-72»

З 12 па 16 верасня г.г. на тэрыторыі Чэхаславакіі ў адпаведнасці з планамі галоўнага аб'яднанага камандавання Аб'яднанымі ўзброенымі сіламі краін-удзельніц Варшаўскага Дагавору былі праведзены сумесныя вучэнні. Прынялі ўдзел часці Венгерскай народнай арміі, Нацыянальнай народнай арміі ГДР, Войска Польскага, Савецкай Арміі і Чэхаславацкай народнай арміі. Прадстаўнікі армій Балгарыі і Румыніі, а таксама ваенныя дэлегацыі іншых брацкіх краін прысутнічалі на вучэннях у якасці назіральнікаў.

Мэты і задачы вучэнняў у першую чаргу заключаліся ў тым, каб яшчэ больш павысіць баяздольнасць армій краін — удзельніц Варшаўскага Дагавору, умацаваць і паглыбляць інтэрнацыянальныя сувязі і дружбу воінаў саюзных армій і народаў брацкіх краін.

ЕЎРОПЕ — МІР І БЯСПЕКУ

Нядаўна ў Хельсінках адбылася сустрэча міністраў замежных спраў паўночных краін — Даніі, Нарвегіі, Фінляндыі і Швецыі, якія выказаліся за неадкладнае правядзенне агульнаеўрапейскай нарады, якая заклікана стаць важным крокам на шляху стварэння трывалага міру ў Еўропе.

Яны заявілі аб сваёй гатоўнасці прыняць актыўны ўдзел у яе шматбаковай падрыхтоўцы, якую мяркуюць пачаць у лістападзе ў фінскай сталіцы. Да гэтага моманту ў падтрымку правядзення агульнаеўрапейскай нарады выказалася ўжо 28 еўрапейскіх краін, а таксама Канада і ЗША.

САМАЛЁТЫ ДЛЯ КІТАЯ

Амерыканская самалётабудаўнічая карпарацыя «Боінг» заключыла пагадненне з КНР аб продажы ёй 10 рэактыўных пасажырскіх самалётаў «Боінг-707».

Агульная сума здзелкі складае прыкладна 150 мільёнаў долараў. Умовы продажу былі выпрацаваны на перагаворах у Пекіне, дзе з красавіка знаходзілася група супрацоўнікаў «Боінга» на чале з адным з дырэктараў карпарацыі.

Карпарацыя «Боінг» з'яўляецца адным з вядучых падрадчыкаў Пентагона. На яе заводах пабудаваны бамбардзіроўшчыкі «В-52», якія выкарыстоўваюцца для паветраных налётаў на тэрыторыю Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнама і іншых краін Паўднёва-Усходняй Азіі. (ак)

ЮГАСЛАВЯНСКІЯ ПАРЛАМЕНТАРЫІ У МІНСКУ

Дэлегацыя югаслаўскіх парламентарыяў 13 верасня г.г. наведала сталіцу БССР, пазнаёмілася з горадам і правяла гутарку з Прэзідыумам Вярхоўнага Савета БССР.

Пасля азнаямлення з экспанатамі ў Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны кіраўнік югаслаўскай дэлегацыі Міка Шпіляк пакінуў у кнізе ганаровых наведвальнікаў музея, між іншым, наступныя словы: «Цяжка знайсці словы, якія выказвалі б усё тое, што адчувае югаслаўскі партызан пасля агляду гэтага унікальнага музея барацьбы беларускага народа».

Югаслаўцы пабывалі на Кургане Славы і пазнаёміліся з мемарыяльным комплексам «Хатынь», яны ўсклалі кветкі да Вечнага агню мемарыяла, а таксама вянком кветак ушанавалі яны помнік-абеліск воінам Савецкай Арміі і партызанам Беларусі на плошчы Перамогі ў Мінску.

ТЫДЗЕНЬ ЛІТАРАТУР

З 12 па 17 верасня г.г. праходзіў у Беларусі Тыдзень літаратур народаў СССР, прысвечаны 50-годдзю ўтварэння Савецкага Саюза. З гэтай нагоды пабывалі ў Беларусі вядомыя празаікі, паэты, публіцысты — прадстаўнікі літаратур усіх братніх рэспублік.

За гады Савецкай улады, як адзначыў першы намеснік старшыні праўлення Саюза пісьменнікаў БССР. Іван Шамякін, кнігі беларускіх аўтараў выходзілі ў рускіх выдавецтвах больш 600 разоў, ва ўкраінскіх — больш 140, у Латвіі — 25, у Літве — 20 і ў іншых рэспубліках. Адначасова ўсё болей каштоўных літаратурных твораў рускіх і іншых аўтараў паяўляліся на беларускай мове. Толькі за гады 1966—1970 беларускія выдавецтвы выпусцілі 80 кніг пісьменнікаў саюзных рэспублік.

АБ ХАБАРНІЦТВЕ

Адбылося пленарнае пасяджэнне Вярхоўнага суда БССР, прысвечанае ў асноўным судовай практыцы па справах аб хабарніцтве. Пленум абавязаў суды прымяняць меры па правільнаму і своечасоваму разгляду спраў аб хабарніцтве. Пры іх разглядзе, пленум прапануе ўжываць строгія меры пакарання з улікам павышанай грамадскай небяспечнасці гэтага злачынства і ва ўсіх выпадках спаганяць у даход дзяржавы прадметы хабараў, а таксама сумы незабгрунтаванага ўзбагачэння.

ВЫСТАЎКА КВЕТАК

У зале Дома тэхнікі ў Баранавічах была наладжана выстаўка кветак. Прыгожыя букеты падрыхтавалі работнікі аранжарэй прамысловых прадпрыемстваў, канторы зялёнай гаспадаркі і кветаводы-аматары.

У ЛІДЗЕ

Калектыў завода сельскагаспадарчых машын у Лідзе датэрмінова завяршыў выкананне плана трэцяга квартала па выпуску бульбакапалак. Гаспадаркам Беларусі рабочыя з Ліды адправілі звыш 3 тысяч машын, якія дапамогуць хутка сабраць сёлетні ўраджай бульбы. (вр)

ПАСЯДЖЭННЕ ПАЛІТБЮРО І ПРЭЗІДЫУМА ЎРАДА

13 верасня адбылося пасяджэнне Палітбюро ЦК ПАРП і Прэзідыума ўрада, на якім былі разгледжаны асноўныя праблемы Нацыянальнага гаспадарчага плана на 1973 год. Палітбюро разгледзела таксама справы, звязаныя з рынкавай прадукцыяй і забеспячэннем унутранага рынку ў 1973 годзе. Асаблівая ўвага звернута на забеспячэнне вясковага рынку.

ПАСЯДЖЭННЕ ПРЭЗІДЫУМА ЎРАДА

15 верасня адбылося пасяджэнне Прэзідыума ўрада, на якім былі абмеркаваны праблемы забеспячэння рынку прамысловымі таварамі, справы ўмоў працы ў гутах шкла, спрашчэння прапісак і вынікі працы міжурадавай камісіі Польшча-Манголія.

ПАСЯДЖЭННЕ РАДЫ ДЗЯРЖАВЫ

14 верасня адбылося пасяджэнне Рады дзяржавы, на якім былі ратыфікаваны шматлікія дакументы міжнароднага характару і разгледжаны справы супрацоўніцтва Найвышэйшай ізбы кантролю з пракуратурай у галіне перадольвання негаспадарнасці, марнатраўства і злачынства.

НАРАДА САКРАТАРОЎ ПРАПАГАНДЫ ВК ПАРП

13 верасня адбылася ў Цэнтральным Камітэце ПАРП нарада сакратароў прапаганды ваяводскіх камітэтаў ПАРП, якая прысвячалася праблемам, звязаным з прапагандыска-палітычнай працай у IV квартале г.г., а перш за ўсё са святкаваннем 50-годдзя СССР.

ВІЗІТЫ Э. ГЕРКА

12 верасня I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк, некаторыя члены Палітбюро, Сакратарыята ЦК і Прэзідыума ўрада наведалі Пазнанскую ярмарку. Цікавіліся яны найбольш арыгінальнымі вырабамі і іх дастаўкай на рынак.

11 верасня I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк наведаў ПГР-ы Манечкі і Езёры Вялікія. Цікавіўся ён ураджаем збожжавых культур, сёлетнімі пасевамі азімых і запасамі кармоў для хатняй жывёлы.

ПЛЕНУМ ЦРЗЗ

15 верасня адбылося пленарнае пасяджэнне ЦРЗЗ, якое прысвячалася ацэнцы працы за 1967—1972 гады і абмяркоўцы тэзісаў да пастаноў VII кангрэса прафсаюзаў.

СВЯТА «ТРЫБУНЫ ЛЮДУ»

17 верасня закончылася Свята «Трыбуны Люду», органа ЦК ПАРП. З гэтай нагоды адбыліся ў Варшаве шматлікія культурныя мерапрыемствы з удзелам найлепшых мастацкіх калектываў, выстаўкі і кірмашы, сустрэчы з алімпійцамі, спартыўныя розыгрышы і г.д.

НАРАДА РЭКТАРАЎ

14 верасня адбылася ў Варшаве агульнадзяржаўная нарада рэктараў, якая прысвячалася справам гарманічнага развіцця вышэйшых навучальных устаноў.

АЎТАМАБІЛЬ «ВАРТА-2»

Новы аўтамабіль «Варта-2» з прызначэннем для патрэб жыхароў вёскі будзе дастаўлены на рынак ужо ў наступным годзе. (ця)

ЖЫВЁЛАГАДОЎЧАЯ ВЫСТАЎКА

16 і 17 верасня ў Моньках, як штогод, адбывалася жывёлагадоўчая выстаўка. Паказаны былі найлепшыя экземпляры кароў, авечак і коней, а таксама птушкі з дзяржаўных і індывідуальных гаспадарак. На вачах гледачоў, пераважна гаспадароў і моладзі сельскагаспадарчых школ, спецыяльныя камісіі ацэньвалі якасць жывёлы. На афіцыйным адкрыцці выстаўкі прысутнічалі I сакратар ВК партыі З. Куроўскі, старшыня Прэзідыума ВРН З. Спрыха, прэзас ВК ЗСЛ Ю. Сапяжынскі і іншыя госці. Адкрываючы выстаўку, намеснік старшыні Прэзідыума ВРН У. Міхалюк падкрэсліў значныя дасягненні ў жывёлагадоўлі за апошні час, асабліва ў дзяржаўных гаспадарках. Сярод лепшых на выстаўцы аказаліся дзяржаўныя гаспадаркі з Грабова, Сэйнікаў, Рускай Всі, Катажынава, Новай Всі; сярод індывідуальных удзельнікаў выстаўкі — Ю. Гараеўскі з Аўгустоўскага павету, С. Бжазоўскі з Высокамазавецкага і Ул. Госк з Замброўскага паветаў.

ВІЗІТ У БУДАЎНІКОЎ

13 верасня сакратар ВК партыі Ул. Юшкевіч, старшыня Прэзідыума ВРН З. Спрыха, намеснік старшыні Прэзідыума ВРН Е. Зентара пабывалі на фабрыцы дамоў «Фадом» і на пляцы будаванага цяпер раёна Пяста ў Беластоку. Госці ў час размовы з будаўнікамі цікавіліся магчымасцю прыспешэння будаўніцтва, асабліва ў прамысловай тэхналогіі ОВТ. Шмат увагі было прысвечана хутчэйшаму развіццю аднасямейнага будаўніцтва.

ДНІ ТЭХНІКІ

На працягу некалькіх дзён у Беластоку праходзілі V беластоцкія дні тэхнікі. У час гэтых дзён адбылася ваяводская нарада на тэму месц працы для выпускнікоў тэхнічных школ, праведзены былі даклады аб тэхнічным прагрэсе ў розных галінах тэхнікі, уручаны былі ўзнагароды аўтарам найлепшых праектаў па ўдасканальванню працы машын і тэхналогіі вытворчасці.

ПРАФСАЮЗНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

Прамысловыя прадпрыемствы Беласточчыны рыхтуюцца з гонарам сустрэць VII кангрэс прафсаюзаў, узмацняючы тэмпы працы і даючы дадатковую прадукцыю. На найбольшым прамысловым прадпрыемстве нашага ваяводства — Фастаўскім камбінаце адбылася фабрычная прафсаюзная канферэнцыя, прысвечаная ўжо непасрэднаму выбару дэлегата на кангрэс прафсаюзаў. Камбінат даў у гэтым годзе звышку таварнай прадукцыі на 48 мільёнаў зл. Шмат увагі было звернута на арганізаваны адпачынак рабочых. Дэлегатам на кангрэс прафсаюзаў паедзе працаўніца ткальні Анна Кулеша.

ГРАМАДСКІМ ЧЫНАМ

Верасень — месяц працы грамадскім чынам. Найбольш грамадска працуюць у нашым ваяводстве пры пракладцы дарог. У гэтым годзе жыхары вёсак абавязаліся праклассці 140 кіламетраў дарог. Пабудаваны будзе грамадскім чынам цэнтр дасягненняў сельскай гаспадаркі і дом рамесніка ў Бельску, шэраг спартыўных пляцовак і стадыёнаў, упарадкаваны будуць вясковыя вуліцы. Значная частка абавязацельстваў выконваецца ў гэтым месяцы. (яч)

TELEWIZJA WARSZAWA

NIEDZIELA 24.IX.
8.00 Program dnia. 8.05 TV Kurs Rolniczy. 8.40 „Przypominamy, radzimy". 8.50 „Radar". 9.00 Dla młodych widzów: „Teleranek". 10.20 „Zdrada" — film TVP („Stawka większa niż życie"). 11.25 „W obiektywie". 11.55 Dziennik. 12.10 „Przemiany". 12.40 Dla dzieci: I. Pikiel — „Ali Baba i 40 rozbójników" wg B. Leśmiana — widowisko Państw. Teatru Lalek i Aktora „Kacperek" w Rzeszowie. 13.40 „Wyśpiewana podróż" („Klub Sześciu Kontynentów"). 14.20 „W starym kinie". 15.15 PKF. 15.25 Sportowy Magazyn Sprawozdawczy. 17.15 „Spotkanie z pisarzem" — z Kazimierzem Brandysem rozmawia A. Małachowski. 17.45 „Wielka gra" — teleturniej. 18.35 „Tele-Echo". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Melodie Wielkiego Ekranu" — „Baśnie i fantazje". 21.05 „Zawód — morderca" film ang. („Wielki napad"). 22.00 Magazyn sportowy.

PONIEDZIAŁEK 25.IX.
16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Zwierzyniec". 17.25 Echo stadionu". 18.00 „Spacerkiem po kinach". 18.30 Magazyn Postępu Technicznego. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 Teatr TV: L. Kruczkowski — „Kordian i cham" cz. II. 21.00 Program publicystyki międzynarodowej. 21.30 „Gościmy w studio Ewę Osińską-Mitko" — recital fortepianowy. 21.50 „Będziesz myślał w krzyku" — rep. 22.20 Dziennik.

WTOREK 26.IX.
8.15 „Czerwone i złote" — film fab. pol. (komedia obyczajowa). 9.55 Dla szkół: (kl. V) Język polski — „Maria Konopnicka". 10.20 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski — M. Maeterlinck — „Peleas i Melisanda". 11.25 Przerwa. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Przed rybackim szczytem". 17.10 „Oferty". 17.30 Telewizyjny Ekran Młodych. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Przypominamy, radzimy". 20.05 „Czerwone i złote" — film fab. pol. 21.45 „Czego się uczą" — program dok. 22.15 „Bez przerywników" — śpiewa Little Tony. 22.50 Dziennik.

ŚRODA 27.IX.
8.40 „Hans Beimler" — film NRD cz. II. 9.55 Dla szkół: (kl. VIII) Historia — „O wolną i niepodległą". 10.25 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) Fizyka — „Siła i maszyny". 11.25 Przerwa. 12.45 i 13.20 Mechanizacja Rolnictwa (cz. I i II). 13.50 „Wybieramy zawód". 14.10 Przerwa. 15.25 Program dnia. 15.30 Sprawozdanie z meczu piłki nożnej o Puchar Klubowych Mistrzów Europy Górnik (Zabrze) — Sliema Vanderes (Malta). W przerwie: PKF. 17.15 Dziennik. 17.30 Dla młodych widzów: „Kiermasy" — film. 18.00 TV Kurier Warszawski. 18.20 „W szkockim stylu" — program rozryw. ang. 18.45 „Sylwetki X Muzy" — Gustaw Lutkiewicz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Hans Beimler" film NRD cz. II. 21.15 „Świat i Polska". 21.50 „Artyści, których podziwiamy" — Wiesław Ochman. 22.50 Dziennik.

CZWARTEK 28.IX.
9.00 Dla szkół: (kl. VII) Chemia — „Czym są metale". 9.30 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. III lic.) Język polski — M. Maeterlinck — „Peleas i Malisanda". 11.25 Przerwa. 12.45 Dla szkół: (kl. I-IV lic.) Język polski — „Bajka". 13.15 Przerwa. 14.00 Matematyka w szkole: „Zbiory" (IV). 14.30 Przerwa. 15.25 Program dnia. 15.30 Sprawozdanie z meczu piłki nożnej o Puchar Zdobywców Pucharów Zagłębie (Sosnowiec) — Victoria Setubal (Portugalia. W przerwie ok. 16.15 Dziennik. 17.15 Dla młodych widzów: „Ekran z bratkiem". 18.20 TV Kurier Olsztyński. 18.40 „Jaka jesteś szkoło" — program społeczny. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.00 „Przypominamy, radzimy". 20.10 Teatr Sensacji: P. Quentin — „Kim jesteś?". 21.00 Magazyn oświatowo-wychowawczy. 22.00 „Andy Steward przedstawia" — program rozr. ang. 22.25 Dziennik. Wiadomości sportowe.

PIĄTEK 29.IX.
8.20 „Film z czarującą dziewczyną" — film fab. rum. 9.55 Dla szkół: (kl. VII) Wychowanie obywatelskie — „W mojej miejscowości". 10.25 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. VIII) Wychowanie obywatelskie — „Poselska interpelacja". 11.25 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Chemia — „Ropa naftowa". 12.25 Przerwa. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Pora na Telesfora". 17.35 „Nie tylko dla pań". 17.55 „Gramy o telewizor" — teleturniej. 18.15 TV Kurier Mazowiecki. 18.35 „Dialogi historyczne". 19.05 „Turystyka i wypoczynek". 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.05 „Człowiek i morze" — film ang. 20.30 „Kraj". 21.00 Teatr TV: A. Ostrowski — „Grzesznicy bez winy". 22.20 Dziennik.

SOBOTA 30.IX.
8.20 „Nigdy w niedzielę" — film fab. grecki. 9.55 Dla szkół: (kl. V) Geografia — „Ziemia, nasza planeta". 10.25 Przerwa. 10.55 Dla szkół: (kl. VII) Geografia — „Syberia". 11.25 Przerwa. 11.55 Dla szkół: (kl. VIII) Geografia — „Algeria". 12.25 Przerwa. 15.50 Program dnia. 15.55 Program I proponuje. 16.15 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.30 Dziennik. 16.45 Dla młodych widzów: XXIV trójmecz harcerski. 17.45 „Z kamerą wśród zwierząt". 18.15 Film. 18.30 „Godzina Orfeusza" — magazyn muzyczny. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 „Studio 13". 21.25 Dziennik. Wiadomości sportowe. 21.50 „Nigdy w niedzielę" — film fab. grecki.

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

Piątek, 22 września
8.30 Film fab. 10.55 Film dokument. 11.25 Koncert. 14.30 Program dnia. 16.00 Nowiny. 16.30 Film animowany dla dzieci. 17.00 Czas. 17.30 Hokej. ZSRR — Kanada. 19.45 Litwa. 21.45 Nowiny.

Sobota, 23 września
7.00 Program dnia. 7.20 Nowiny. 7.30 Film kukiełkowy dla dzieci. 8.15 Koncert. 9.30 Ekran zbiera przyjaciół. 10.15 Przegląd międzynarodowy. 10.30 Szkatułka muzyczna. 10.45 Białe i czarne. 12.00 Film fab. 13.30 Zdrowie. 14.15 Filmy animowane. 14.45 Spotkania muzyczne. 16.00 Nowiny. 16.10 Film fab. 17.40 Teatr im. Wachtangowa. 19.00 Czas. 19.30 c. d. spotkania z teatrem im. Wachtangowa. 20.50 Śpiewa A. Czudakowa.

Niedziela, 24 września
7.00 Program dnia. 7.20 Nowiny. 8.00 Kiosk muzyczny. 9.00 Koncert życzeń. 10.10 Film fab. 11.35 Dla żołnierzy. 12.05 Filmy animowane. 13.05 Opera USRR. 14.35 Koncert. 15.00 Klub filmowy. 16.00 Nowiny. 17.30 Czas. 18.00 Hokej ZSRR — Kanada. 20.15 Piosenka — 72.

ПРА БЕЛЬСКІ ХОР НАЙ...

Найстарэйшых стажам працы харыстаў у бельскім беларускім хоры ёсць 11 асоб на 30 асоб усіх. Гэтая адзінаццатка працуе ў хоры ад пачатку яго існавання, па 6—7 год.

Найстарэйшы гадамі (59 год) харыст — бас Уладзімір Жэпко. Стаж працы ў хоры ў яго таксама доўгі. Быў адным з ініцыятараў і арганізатараў беларускага хору ў Бельску.

Наймалодшыя харысткі — дзяўчаты Рая Крот і Тоня Якімюк, па 19 год. Абедзве даязджаюць на рэпетыцыі ў Бельск, Раіса з Рыгораўцаў, а Тоня з Красноўсі.

Найдаўжэйшую дарогу з хаты да хору мае якраз Антаніна Якімюк з Красноўсі. Увогуле да хору даязджае пяць асоб.

Найбольш у хоры жанчын — 21 асоба. Мужчын — 9 асоб. Як кажа кіраўнік хору Сяргей Лукашук, мужчын у хоры малавата.

Найбольш сістэматычнымі харыстамі з'яўляюцца: Вера Раеўская (у мінулым годзе прапусціла толькі адну рэпетыцыю, бо хварэла), Ананій Ясюк (часта бывае тэк, што на рэпетыцыі ёсць жанчыны і Ясюк), Анна Парфенюк (на рэпетыцыі прыходзіць з пяцігадовай дачкой Дароткай, якая днём знаходзіцца ў прадшколлі. У новым годзе пані спытала дзяцей у прадшколлі, ці хто ведае якую песеньку. Даротка хуценька падняла руку і ўстаўшы заспявала «Біла жонка мужыка». Даротка ведае на памяць усе песні бельскага хору).

Найцікавейшай інфармацыяй з бельскага хору будзе такая, што тут ёсць многа пар: сёстры — Вера Раеўская і Марыя Цар, Еўдакія Навакоўская і Анна Кубай, жонка з мужам — Анна Парфенюк і Анатоль Парфенюк, бацька з дачкой — Уладзімір Талвінскі і Крыся.

Найбольш выступіў хор у 1971/72 культурным годзе ў горадзе Бельску — 4 разы. Тры разы выступіў у Беластоку, некалькі канцэртаў даў па вёсках і мястэчках.

Найлепшыя пажаданні вялікіх поспехаў у працы перасылаем нашаму хору з выпадку пачаткаў яго працы ў новым сезоне.

Вера Леўчук

Найпрыемней адпачывае бельскі хор таксама з песняй і на ўлонні прыроды. Песня ідзе і едзе з імі ўсюды. *Фота — Цаф Сянько*

ВЯСКОВЫ СПОРТ і БГКТ

Аляксей Чыквін два гады ўжо кіруе працай сакратарыята павятовага аб'яднання людовых спартыўных гурткоў у Бельску. Са спортам звязаўся ён ад школьных гадоў, калі вучыўся ў пачатковай школе ў сваёй роднай Орлі. Ад гэтага ж больш-менш часу з'яўляецца ён таксама членам і актывістам Беларускага грамадска-культурнага таварыства.

— Першы раз пачуў я пра БГКТ, — успамінае ён, — бадай дзесяць год таму назад, памятаю, што якраз адбываўся сход арлянскага гуртка ЛЗС. Калі разглядзелі мы свае справы, слова ўзяла тагачасная загадчыца бібліятэкай пані Зінаіда Якімовіч і расказала нам пра БГКТ, пра яго задачы і мэты, захвоціла запісвацца ў члены. Дык я запісаўся.

— Сябра Чыквін, як вы мяркуеце, ці БГКТ у сваёй грамадскай дзейнасці павінна класці таксама націск на спартыўную актыўнасць беларускага асяроддзя?

— Я мяркую, — адказвае Аляксей Чыквін, а ў яго вачах бліскаць вясёлыя агеньчыкі, — што спорт БГКТ вельмі патрэбны. Асабліва ён неабходны для кіраўніцтва таварыства і яго актывістаў. Натрэніраваныя, яны лягчэй будуць браць самыя высокія перашкоды ў сваёй дзейнасці.

— А ўсур'ёз гаворачы...

— Гаворачы ўсур'ёз, дык варта памятаць, што ў вёсках найчасцей адны і тыя ж маладыя людзі з'яўляюцца актывістамі розных гурткоў усіх магчымых арганізацый. Калі такі актывіст прыязджае ў павет, то заходзіць і да нас, і ў павятовае праўленне Саюза вясковай моладзі, і ў павятовы аддзел (калі ён адкрыты) БГКТ. Усюды яго вітаюць як «свайго» чалавека. Такім чынам, само жыццё неяк аўтаматычна устанаўлівае цесное супрацоўніцтва між БГКТ і іншымі арганізацыямі, у тым ліку таксама і з людовымі спартыўнымі гурткамі.

— Ці маглі б вы падаць нам канкрэтныя прыклады хаця б такога супрацоўніцтва ЛЗС і БГКТ?

— Калі ласка. Пачну ад нас — ад кіраўніцтва павятовага аб'яднання ЛЗС. Наш інструктар Мікалай Гонта з'яўляецца вядомым у Бельскім павеце дзеячом Беларускага таварыства. Затым хачу расказаць вам пра Орлю, бо ж справы найлепш ведаю. Чулі вы пра Аляксандра Ярымовіча?

— Чуў і навят пісаў на старонках «Нівы» пра яго спартыўныя зацікаўленні.

— Вось бачыце, ён менавіта і належыць у нас да ліку тых актывістаў, якімі зусім правільна ганарацца розныя грамадскія арганізацыі. Па яго ініцыятыве ў Орлі мы ўжо пабудавалі грамадскім чынам спартыўную пляцоўку, прыстасаваную да розных гульняў. Чын наш ацанілі на 80 тысяч злотых. Спартыўны стадыён у Орлі будзем разбудоўваць і ў далейшым. Цяпер у плане перш за ўсё — раздзявальня. Калі збярэмся да карысной грамадскай працы — ёсць сярод нас і члены БГКТ, і члены ЛЗС, і члены ЗМВ, і члены гурткоў вясковых гаспадынь, — тады наконт арганізацыйнай прыналежнасці ніхто не пытае.

— А ў іншых мясцовасцях?

— Для прыкладу — у Плёсках. Там душой спартыўнай і грамадскай дзейнасці з'яўляюцца Вера і Мікалай Леванюкі — сястра і брат. Пад іх кіраўніцтвам дзейнічае гуртол ЛЗС. Абсталяваў ён сабе спартыўную пляцоўку, заснаваў футбольную каманду, мы ім дапамаглі раздабыць спартыўнае абсталяванне і ўборы.

Падобны вобраз вы знойдзеце ў Райску, дзе важаком актыўнай моладзі з'яўляецца Мікалай Семянюк; у Храбалах, дзе Юрка Хількевіч аднолькава актыўна дзейнічае і ў БГКТ і на спартыўнай ніве, а да таго яшчэ вучыцца ў Бельскім тэхнікуме сельскагаспадарчага рахункаводства; у Агародніках — земляроб Ян Вакулеўскі, у Рэдутах — Яраслаў Рута; у Крывой...

Аляксей Чыквін не закончыў сказу, бо ў пакойчык, дзе мы знаходзіліся, увайшоў чарнявы малады чалавек і па-сяброўску прывітаўся з маім субяседнікам.

— Толькі што хацеў я гаварыць пра цябе, — сказаў сакратар павятовага праўлення ЛЗС. — Калі ты тут, дык расказвай сам.

Аляксандр Сакоўскі — настаўнік спартыўнага выхавання ў Крывой — расказвае пра тое, як моладзь з іх вёскі самаахвярна працавала пры пабудове прышкольнай спартыўнай пляцоўкі, дзе зімой можна будзе таксама пакатацца на каньках.

— А пра БГКТ вы што- колеч чулі? — пытаю ў яго.

— А чаму ж бы не чуў?! — адказвае ён. — У Крывой здаўна дзейнічае гурток БГКТ. Калісьці аматарскі калектыў з Крывой вядомы быў далёка за межамі вёскі, а пра Вольгу Назарук часта пісалі ў газетах. Цяпер аб дзейнасці БГКТ у Крывой напамінае сценгазетка, якую можна пабачыць у нашай святліцы, а раз у год наша моладзь — пры судзеянні спулдзельні прадукцыйнай — арганізуе летні весёлы фэстын.

— Калі сябра Сакоўскі успомніў аб фэстынах, — зноў уключыўся Аляксей Чыквін, — дык трэба сказаць, што тут супрацоўніцтва ЛЗС і БГКТ праходзіць сапраўды пасіяхова. Мы дамаўляемся так, што да нас належыць арганізацыя спартыўнай часткі гэтых фэстынаў, а БГКТ рыхтуе іх мастацкую частку.

— Якія пажаданні ці прапановы, — пытаю ў яго, — хацелі б вы скласці ў адрас БГКТ?

— Без супрацоўніцтва няма вынікаў. Таму супрацоўніцтва з БГКТ было б для нас і, мяркую, для Беларускага таварыства вельмі карысным. Моладзь у вёсках любіць спартыўныя гульні, а ў нас мала сілы і фінансавых сродкаў на тое, каб усіх заспакоіць. Дык кожную дапамогу сустрэнем мы з удзячнасцю. БГКТ у сваю чаргу ў супрацоўніцтве з намі мае шанцы яшчэ болей падмацаваць сваю папулярнасць.

Гутарыў В. Рудчык

Валейбольная каманда Гайнаўскага беларускага ліцэя (найлепшыя сярод жаночых каманд ваяводства) ў чарговай параможнай гульні. *Фота Цаф — П. Савіцкі*

БГКТ ХРОНІКА

◄ 10 верасня ў Бельску Падляшскім адбылася сустрэча дэлегатаў на VII з'езд БГКТ з прадстаўнікамі павятовых улад. Павятовы камітэт ПАРП прадстаўляў кіраўнік аддзела прапаганды М. Зіневіч, а прэзідыум ПРН — намеснік старшыні У. Гадончук. А. Карпюк — старшыня аддзела ва ўступным слове расказаў прысутным аб дзейнасці БГКТ на Бельшчыне ў апошні перыяд, а таксама аб ролі ў гэтым беларускага ліцэя, дырэктарам якога ён з'яўляецца. Затым Я. Суліма, С. Трафімюк, М. Зіневіч, У. Раеўскі і А. Куна ў сваіх выступленнях звярнулі ўвагу на дасягненні і цяжкасці ў развіцці мастацкай самадзейнасці з беларускім рэпертуарам, на ролю ў гэтым настаўнікаў, павятовага дома культуры, аддзела асветы і культуры, на справы школьніцтва і навучання роднай мовы, на працу гурткоў і аплочванне членскіх складчын, на ўдзел членаў БГКТ у многіх арганізацыях, на арганізаванне імі грамадскіх чынаў, на недастатковую прапагандысцкую дзейнасць БГКТ, на малы лік аўтарскіх спатканняў з літаратарамі, якія пішуць па-беларуску, на магчымасці пашырэння чытальніцтва беларускай кніжкі і часопіса «Ніва», на супрацоўніцтва БГКТ з іншымі арганізацыямі і на шмат іншых праблем.

У. Гадончук праінфармаваў прысутных аб тым, што некаторыя справы, якія ўзнімаліся прадстаўнікамі БГКТ, будуць вырашаны павятовымі ўладамі (значыць, няма патрэбы выступаць з імі на з'ездзе). Да іх, між іншым, належаць: большая дапамога харавому калектыву БГКТ, будова міжшкольнага інтэрната, з якога будзе карыстацца шмат навучэнцаў беларускага ліцэя, разбудова школьнага памяшкання ліцэя і пачатковай школы. Таксама будовы клубаў на вёсках пры дапамозе грамадскіх чынаў цяпер палепшыліся, бо трэба толькі 25 працэнтаў укладу жыхароў, а рэшту дафінансоўвае дзяржава. Уключэнне радыёвузламі перадач беластоцкага радыё на беларускай мове таксама будзе ўладжана. Таварыш Гадончук запэўніў дэлегатаў, што павятовыя ўлады аказвалі і будуць аказваць яшчэ больш дапамогі ў дзейнасці БГКТ.

◄ Сустрэча з дэлегатамі на VII з'езд БГКТ з Беластоцкага павету адбылася 11 верасня ў памяшканні ГП. Былі абмеркаваны хвалюючыя справы аддзела і справы, з якімі выступаць дэлегаты на з'ездзе. Найбольш увагі было прысвечана сельскагаспадарчым справам, навучанню беларускай мовы, развіццю мастацкай самадзейнасці і збору экспанатаў матэрыяльнай культуры.

У сустрэчы прынялі ўдзел сакратар ПК ПАРП А. Бельскі, старшыня прэзідыума ПРН у Беластоку В. Гулька, член прэзідыума ГП М. Гайдук і галоўны рэдактар «Нівы» Г. Валкавыцкі.

◄ Дэлегаты, выбраныя паасобнымі справаздачна-выбарнымі канферэнцыямі аддзелаў (ёсць іх 120), перад ныx працаўнікоў ГП, у тым ліку і скт пастаноў.

◄ Эстрада ГП «Лявоніха», якая за час свайго існавання дала 2007 канцэртаў, цяпер не выступае, таму што адбываецца цяпер набор новых членаў.

◄ 4 верасня адбылася нарада штатных працаўнікоў ГП, у тым ліку і штатных інструктараў аддзелаў БГКТ, на якой абмяркоўваліся заданні ў новым культурна-асветным годзе.

◄ Гуртол БГКТ у Слоі (Сакольскі павет) рыхтуе ўрачысты вечар, прысвечаны 50-ай гадавіне ўтварэння СССР. У праграме яго будзе: а) даклад, які падрыхтуе сакольскі аддзел БГКТ, б) вершы і песні, в) п'еса «Ветэрынар паняволі».

◄ Галоўнае праўленне БГКТ пераслала ўсім аддзелам прапагандысцкія матэрыялы аб 50-ай гадавіне СССР. ГП атрымала іх з Дома савецкай культуры ў Варшаве.

◄ Ад 1 студзеня да 1 верасня г.г. гайнаўскаму аддзелу БГКТ прыбыло 270 новых членаў. Цяпер гайнаўская арганізацыя БГКТ налічвае 2780 чалавек.

◄ У Бельскім павеце выкладаецца беларуская мова ў 42 пачатковых школах. Вывучае родную мову 2550 дзяцей. (мс)

Пачатак на стар. 1

ТРЫ ПРАЦАВІТЫЯ ГАДЫ

га аматарскага руху; 4. Вынікам 15-гадовых дасягненняў БГКТ і «Нівы» ў грамадска-палітычнай і культурна-асветнай дзейнасці; 5. Заданням БГКТ у святле Дырэктываў на VI з'езд ПАРП і ролі гурткоў БГКТ у рэалізацыі статутовых заданняў таварыства; 6. Прыняццю праграмных матэрыялаў на VII з'езд БГКТ. Такім чынам, пленум ГП БГКТ разглядаў выбраныя праблемы з дзейнасці таварыства, дакладна аналізуючы і канкрэтызуючы працу ў гэтых галінах. Пасяджэнні Прэзідыума ГП БГКТ адбываліся сістэматычна раз у месяц згодна з прынятым планам працы. Было іх на працягу трох мінулых год 41 і на іх абмяркоўваліся, апрача арганізацыйных спраў, актуальныя праблемы працы арганізацыі і вызначаліся яе напрамкі на бліжэйшы час. На аснове рашэнняў пленумаў і прэзідыумаў ГП, у залежнасці ад мясцовых патрэб, дзейнасць таварыства падрабязна канкрэтызавалася на праведзеных 66 пленарных пасяджэннях і 174 пасяджэннях прэзідыумаў у праўленнях аддзелаў БГКТ. Апрача гэтага, праводзіліся нарады са старшынямі гурткоў БГКТ у аддзелах і ў Галоўным праўленні.

У мінулай кадэнцыі пленум ГП БГКТ стварыў праблемныя камісіі культуры, асветы, выдавецкую і этнаграфічную. Працавалі яны сістэматычна, планава і неслі дзейсную дапамогу нашай арганізацыі.

Камісія культуры ўсебакова аналізава-

> У сувязі з 25-ай гадавінай ПНР, 100-ай гадавінай з дня нараджэння У. І. Леніна і 15-годдзем БГКТ і «Нівы» наша арганізацыя правяла: 19 фэстынаў, 195 урачыстых вечарын; актыў і штатныя працаўнікі БГКТ выступілі з 445 дакладамі і 347 лекцыямі, былі арганізаваны 572 фотавыстаўкі, паказана 668 савецкіх кінафільмаў у арыгінальнай версіі.

ла культурную дзейнасць БГКТ і дапамагала ў арганізацыі конкурсаў, наладжванні супрацоўніцтва з культурна-асветнымі ўстановамі, дапамагала арганізоўваць працу з дзяцьмі, нашыя мерапрыемствы і г.д.

Камісія асветы канцэнтравала сваю дзейнасць на справах дапамогі з боку таварыства асветным органам у вырашэнні праблем беларускага школьніцтва. Зроблена шэраг намаганняў, каб папраўляць забеспячэнне школ падручнікамі, навуковымі дапаможнікамі, метадычнай і мастацкай літаратурай на беларускай мове. Члены камісіі зрабілі аналіз ква-

> У 1971/72 навучальным годзе ў 144 пачатковых школах беларускую мову вывучалі 9.402 вучні. У трох агульнаадукацыйных ліцэях (Бельск Падляшскі, Гайнаўка і Міхалова) беларускай мове вучылася 742 асобы. Вясной 1972 г. на стацыянарнае аддзяленне беларускай філалогіі Варшаўскага ўніверсітэта паступіла 10 асоб, у тым ліку 8 абсальвентаў беларускага ліцэя з Бельска. На завочнае аддзяленне беларускай філалогіі Варшаўскага універсітэта паступіла 16 асоб, пераважна настаўнікаў беларускай мовы пачатковых школ.

ліфікацый настаўнікаў беларускай мовы. Была рэактывавана праца секцыі беларускага школьніцтва ў Акруговым метадычным цэнтры ў Беластоку і адкрыта завочнае аддзяленне беларускай філалогіі ў Варшаўскім універсітэце.

Выдавецкая камісія сістэматычна апрацоўвала праекты выдавецкіх планаў ГП БГКТ, рыхтавала да выдання но-

> **За апошнія тры гады ГП БГКТ выдала дзевяць кніг агульным тыражом 34,5 тысяч экземпляраў. Ад пачатку свайго існавання БГКТ выдала 35 пазіцый кніг.**

выя пазіцыі, ацэньвала іх па зместу, мастацкім якасцям і прыдатнасці ў працы БГКТ. Літаратурны альманах «Белавежа» № 2 і зборнік У. Гайдука «Ракіта» члены камісіі падрыхтавалі да друку ў грамадскім чыне. Апрача гэтага, за апошнія тры гады выйшлі два зборнікі паэзіі Я. Чыквіна, тры календары, зборнік сцэнічных твораў для мастацкай самадзейнасці, неўзабаве павінен закончыцца друк манаграфіі на польскай мове «Беларускае грамадска-культурнае таварыства ў Польскай Народнай Рэспубліцы» і чакае надрукавання «Навуковы сшытак» № 1, у якім змешчаны працы членаў навуковага гуртка, што дзейнічае пры ГП БГКТ. У выдавецкіх планах на гэты год у выдавецтве «Беларусь» (Мінск) знаходзіцца зборнік твораў нашых аўтараў «Літаратурная Беласточчына».

У апошнія гады значна актыўней, чым раней, працуюць літаратурнае аб'яднанне «Белавежа» і навуковы гурток.

Этнаграфічная камісія займалася арганізацыяй і ўладкаваннем прац і даследаванняў, якія праводзіць БГКТ у галіне народнай культуры беларускай нацыянальнай меншасці, пражываючай у Польшчы. Клапацілася пра навуковую

> У Беларускім рэгіянальным этнаграфічным музеі ў Белавежы актыў, члены і сімпатыкі нашай арганізацыі грамадскім чынам сабралі звыш 1.200 экспанатаў каштоўнай матэрыяльнай культуры з рэгіёну, у якім жывуць беларусы ў ПНР. Штогод музей наведвае каля 14 тысяч асоб, у тым ліку звыш 2 тысяч турыстаў з-за межаў нашай краіны.

апрацоўку сабранага матэрыялу і яго публікацыю, наладжвала супрацоўніцтва з іншымі ўстановамі і арганізацыямі, якія займаюцца этнаграфіяй, няспынна павялічвала зборы экспанатаў у Беларускім этнаграфічным музеі ў Белавежы.

Камісіі ўнеслі вялікі ўклад у далейшае ўдасканальванне дзейнасці таварыства.

Наша арганізацыя паклапацілася пра шырокае — у гуртках, пачатковых школах, ліцэях, гарадах — адзначэнне 90-ай гадавіны з дня нараджэння вялікага песняра беларускага народа Янкі Купалы і праводзіць адпаведную падрыхтоўку да адзначэння 90-ай гадавіны з дня нараджэння слаўнага беларускага пісьменніка Якуба Коласа.

У працы таварыства вядучае месца належыць пашырэнню і ўмацаванню еднасці беларускай нацыянальнай меншасці з усім польскім народам, выхаванню сваіх членаў у духу патрыятызму, любві да нашай Радзімы — Народ-

Удзельніцы цэнтральнага агляду «Беларуская песня — 72» Галіна Кусінеж, Яўгенія Мартынюк і Марыя Пытэль з пачатковай школы ў Зубачах, Сямяціцкага павету.
Фота Цаф — Р. Сянько

най Польшчы. Мы папулярызавалі сфармаваныя гістарычна і ўмацоўваемыя цяпер багатыя традыцыі дружбы, якія здаўна яднаюць прагрэсіўныя і рэвалюцыйныя плыні польскага народа з народамі Савецкага Саюза.

БГКТ пашырала і ўдасканальвала папулярызацыю ведаў аб СССР, а асабліва — БССР. Гэтай справе служылі фотавыстаўкі, кінафільмы і даклады нашага актыву, сустрэчы з прадстаўнікамі творчай інтэлігенцыі, прыбываючымі ў нашу краіну з БССР, афіцэрамі Савецкай Арміі, удзельнікамі экскурсій па СССР, чытальніцкія конкурсы і конкурсы на найлепшую насценную газету. Усе гэтыя мерапрыемствы дэманстравалі велічныя гаспадарчыя, грамадскія і культурныя дасягненні СССР і яго выдатную ролю ва ўмацаванні міру ва ўсім свеце. Цяпер БГКТ прыступае да правядзення багатай праграмы мерапрыемстваў па адзначэнню 50-ай гадавіны ўтварэння СССР. Ва ўсіх гэтых пачынах з вялікай дапамогай прыходзіць нам Дом савецкай культуры ў Варшаве

На занятках у кабінеце беларускай мовы ў падставовай школе ў Дубінах Гайнаўскага павету.
Фота Я. Цялушэцкага.

і Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі «Белокс» у Мінску. Дзякуючы іх дарам наша арганізацыя змагла павялічыць кнігазборы сваёй бібліятэкі і школьных бібліятэк, карыстацца прапагандным матэрыяламі, сістэматычна атрымоўваць да выкарыстання выстаўкі і фотавыстаўкі.

У мінулым трохгоддзі свае заданні таварыства рэалізавала ў блізкім супрацоўніцтве з усімі маладзёжнымі і грамадскімі арганізацыямі, культурна-асветнымі ўстановамі, аддзеламі культуры рад народных, прафсаюзамі і гаспадарчымі прадпрыемствамі. Гэта спрыяла ўмацаванню нашай арганізацыі і пашырэнню яе дзейнасці.

БГКТ усё шырэй арганізуе мастацкую самадзейнасць. Такія калектывы, як у

> Эстрада «Лявоніха» ад часу свайго ўзнікнення і да сённяшняга дня дала 2.007 канцэртаў. Кожны год пры гуртках БГКТ дзейнічае ў сярэднім каля 100 самадзейных мастацкіх калектываў, якія даюць звыш 300 выступленняў.

Гарадку, Бельску, Паўлах, Рыбалах, Літвінавічах, Вілянове, Міхалове маюць вялікія дасягненні ў сваёй працы. Аднак шэраг калектываў спыняе сваю дзейнасць на адным выступленні. У развіцці самадзейнага мастацкага руху найбольшыя цяжкасці выступаюць у забеспячэнні яго адпаведным рэпертуарам і інструктарскай дапамогай.

Нашыя актывісты — пераважна настаўнікі — з запалам і ахвярна кіруюць калектывамі мастацкай самадзейнасці. Сярод іх знаходзяцца Сцяпан Копа з Гарадка, Валянціна Амельянюк — Мароз з Паўлаў, Сяргей Філіпюк з Рыбалаў, Валянціна Андрэюк з Бельска, Анатоль Мартыновіч з Вілянова і многа, многа іншых.

Няспынна павышаюць свой мастацкі ўзровень і ўзбагачаюць рэпертуар беларускія хоры з Бельска і Гарадка. Беларуская песня ў іх выкананні прэзентуецца па агульнапольскаму радыё і тэлебачанню.

Таварыства ў мінулых трох гадах побач з правядзеннем павятовых і цэнтральных аглядаў самадзейных драматычных калектываў, распачало і сістэма-

> У першым конкурсе «Беларуская песня — 70» удзельнічалі 32 асобы, у другім «Беларуская песня — 71» прыняло ўдзел 70 выканаўцаў, а ў трэцім «Беларуская песня — 72» выступіла 125 спевакоў.

тычна праводзіць павятовыя і цэнтральныя конкурсы на беларускую песню. Такія ж конкурсы праводзяцца сумесна з аддзеламі асветы і куратарыяй БША для школьнай моладзі. Гэтыя мерапрыемствы карыстаюцца ўсё большай папулярнасцю, а цэнтральныя агляды пераўтвараюцца ў своеасаблівае свята беларускай песні.

Аддзелы БГКТ у Беластоку і Варшаве актыўна працуюць з гарадской моладдзю і асабліва са студэнтамі і ліцэістамі. Развівае сваю дзейнасць БГКТ у Гданьску.

Беларускае слова дзякуючы «Ніве», «Зорцы», перадачам па Беластоцкаму радыё, сустрэчам з членамі літаратурнай

> Члены літаратурнай секцыі «Белавежа» і журналісты «Нівы» правялі на працягу трох мінулых год звыш 300 аўтарскіх сустрэч з чытачамі.

секцыі аб'яднання «Белавежа», дзякуючы пашырэнню чытальніцтва беларускай літаратуры, якая знаходзіцца ў школьных і грамадскіх бібліятэках, прыёму радыё- і тэлеперадач з БССР, лекцыям і дакладам нашага актыву, мастацкай самадзейнасці, а перш за ўсё навучанню беларускай мове ў школах, стала папулярнай формай грамадскага і культурнага жыцця ва ўсходняй Беласточчыне. Члены нашай арганізацыі павінны і ў далейшым дбаць пра накіроўванне дзяцей беларусаў на вывучэнне роднай мовы ў школах. Наша народная ўлада стварыла прыхільныя ўмовы для гэтага і трэба гэта выкарыстаць.

Ад 15 верасня 1971 г. і па 31 сакавіка 1972 г. ва ўсёй нашай арганізацыі прайшла вельмі важная і працаёмкая справаздачна-выбарная кампанія. Яна актывізавала асноўныя звенні нашага таварыст-

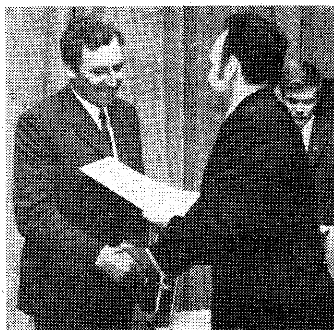
Перад беларускім ліцэем у Бельску ў час перапынку.
Фота Я. Цялушэцкага.

ва, умацавала іх арганізацыйна, удасканаліла іх працу і ўзбагаціла яе новымі формамі. Праходзіла яна ў атмасферы свабоднай дыскусіі і канкрэтнай крытыкі, а гэта дазволіла перамагчы і ліквідаваць існуючыя да гэтага часу недахопы. У новыя праўленні гурткоў і аддзелаў былі выбраны людзі, якія карыстаюцца ў сваім асяроддзі поўным даверам і аўтарытэтам. У ходзе кампаніі было ўнесена 409 прапаноў, якія маюць на мэце ўдасканальванне розных галін гаспадарчага і культурнага жыцця нашай краіны, а таксама працы БГКТ. Была праведзена вельмі дакладная актуалізацыя колькаснага стану членаў нашай арганізацыі і ўпарадкавана дакументацыя ўсіх яе звенняў. Найбольшым недахопам у працы нашай арганізацыі з'яўляецца несістэматычнае выконванне яе членамі асноўнага статутовага абавязку — рэгулярнага аплочвання членскіх складчын. У будучыні на гэтую справу мы павінны звярнуць асаблівую ўвагу.

Пры вельмі спрыяльных умовах, усебаковай падтрымцы і дапамозе з боку партыі, органаў народнай улады, шматлікіх устаноў і арганізацый наша таварыства ў мінулы трохгадовы перыяд дасягнула значных поспехаў. Гэтае трохгоддзе было для нашай арганізацыі самым працавітым ва ўсёй гісторыі БГКТ.

Да аддзелаў, якія маюць найлепшыя вынікі ў аплочванні членскіх складчын, належалі: у 1969 г. горад Беласток — 57,5%, Саколка — 53,7%, Мілейчыцы — 52,3%, у 1970 г. Варшава — 89,8%, Мілейчыцы — 80,3%, Гданьск — 75,5%; у 1971 г. павет Беласток — 75%, Мілейчыцы — 73%, Варшава — 63,2%.

Да аддзелаў, якія маюць найніжэйшыя паказчыкі ў рэалізацыі членскіх складчын, належаць: у 1969 г. Гданьск — 7,1%, павет Беласток — 10%, Бельск Падляшскі — 18,3%; у 1970 г. павет Беласток — 24,6%, горад Беласток — 34,5%, Бельск Падляшскі — 35,5%; у 1971 г. Бельск Падляшскі — 16,8%, Саколка — 34,1%, Дуброва — 36%.

Лявон Харытанюк (злева) з Паўлаў з'яўляецца вядомым грамадскім дзеячом, добрым гаспадаром і выдатным артыстам у мясцовым драмгуртку. Сёлета на цэнтральным аглядзе драмгурткоў БГКТ здабыў ён узнагароду «Нівы» за найлепшае выкананне ролі. На здымку: пераможцу віншуе з узнагародай сакратар ГП Янка Зенюк.

Дэлегаткі на VII з'езд БГКТ, заслужаныя актывісткі і ўдзельніцы мастацкай самадзейнасці Ніна Цыванюк і Ніна Мушынская з Гарадка.

Здольны артыст міхалоўскага драмгуртка Язэп Пашкевіч у галоўнай ролі п'есы Янкі Купалы «Прымакі»

Фота Цаф П. Савіцкі

На бэгакатоўскім фэстыне ў Паўлах. *Фота Цаф — Р. Сянько*

ЛЮДЗІ БГКТ

Пані Аня

Пішу пра яе з найбольшай прыемнасцю. Чалавек гэта актыўны і працавіты. Нават найбольшы флегматык ажыўляецца, калі пані Аня пачынае гаварыць. Гаворыць адважна, кароткімі звонкімі сказамі: «З моладдзю многа можна рабіць добрага, толькі трэба з імі па справядлівасці!»

Якраз праца з маладымі — дзяўчатамі і хлапцамі — стала галоўным клопатам пані Анны Амбражэй. Працу сваю праводзіць яна сярод дзесяткаў, а мо і соцень маладых людзей, якія з'яўляюцца пастаяннымі наведвальнікамі беларускага клуба на Варшаўскай 11 у Беластоку (будынак ГП БГКТ). Гэты клуб стаў цяпер найчысцейшым і найспакайнейшым сярод усіх беластоцкіх клубаў. Варта ў яго ветлівай атмасферы правесці вольны час.

Па-рознаму бывала ў гісторыі гэтага клуба раней, але цяпер стаў ён клубам сапраўды культурным.

Ды што гэта? Гаворым пра клуб, а трэба пра Анну Амбражэй. Памылкі аднак няма. Бо парадак у клубе вядзецца ад таго, што пра яго пачала, між іншым, упарта дбаць пані Аня, што пачалася весцісь тут упартая праца, якая дала добрыя вынікі. «Цяпер, — кажа пані Аня, — мы вывелі бескультур'е з клуба, сама моладзь найбольш цяпер дбае пра клуб». Яна сама, моладзь, трымае дысцыпліну і парадак. А як гэта робіць, можна паназіраць, пабываўшы ў клубе звычайным вечарам. Калі я пайшла на размову да Анны Амбражэй, селі мы ў маленькім службовым пакойчыку пры клубе. А ў клубе па просьбе пані Ані «на дыжур» сталі хлопцы: Янушам і Толікам іх называла. Калі каторы выходзіў, абавязкова заяўляў аб гэтым пані Ані. Анна Амбражэй кажа, што так цяпер у іх заўсёды, што кожны чуецца тут адказным за сябе і іншых.

Возьмем хаця б танцавальныя вечарыны, якія клуб арганізуе для сваіх наведвальнікаў і якія моладзь надта любіць. Гэта адна з форм працы клуба. Стаяць яны на высокім арганізацыйным узроўні, праходзяць у атмасферы цвярозасці і культурнай гульні. Анна Амбражэй даўно лічыла, што моладзь танцаваць і спяваць любіць, і трэба ёй на гэта пазволіць. І стала Анна Амбражэй галоўным адказным за танцавальныя вечары ў беларускім клубе і разам з радай клуба, а таксама з хлапцамі з-паза рады, але да працы ахвотнымі, пачалі праводзіць гэтыя вечарыны спраўна і прыкладна.

*

Анна Амбражэй родам з Пянькоў, увесь пасляваенны перыяд жыве ў Беластоку. З Беларускім таварыствам і яго дзейнасцю звязалася ад пачатку існавання БГКТ. Гадамі цэлымі ўваходзіла сэрцам і розумам у грамадскую дзейнасць нашага таварыства, каб стацца адным з найбольш верных і адданых яго членаў і актывістаў. Няма для яе прыватнага жыцця, вольнага часу, будня ці нядзелі, калі трэба быць у таварыстве. Ідзе, несучы сюды сваю неспажытую энергію, велізарныя арганізацыйныя здольнасці, кулінарныя ўмельсці (чай у яе, напрыклад, гэта нейкая таямнічая мяшанка з розных гатункаў чаю), сваю любоў да працы з моладдзю і свой аўтарытэт.

Яе дзейнасць у таварыстве абсалютна безінтарасоўная. Гэта дасканалы прыклад сапраўднага грамадскага дзеяча. Анна Амбражэй многія кадэнцыі з'яўлялецца членам Галоўнага праўлення БГКТ і членам прэзідыума гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку. Ад гарадскога аддзела выбрана яна дэлегатам на VII з'езд БГКТ.

Анна Амбражэй — на першым плане. *Фота Цаф — Савіцкі*

*

А ў клубе лёгкі спакой. Як у добрай сям'і. Пані Аня выконвае тут ролю не толькі апекуна, але і роўнага і вернага партнёра ўсіх маладых з клуба. Гэтае тут кідаецца ў вочы і цешыць.

*

Выйшаўшы з клуба, у 200 метрах на вуліцы бачу, пляцецца, галасуючы, малады п'яны чалавек. Які ж каласальны кантраст! — падумала я. Там, у беларускім клубе з годнасцю праводзяць свой вольны час сімпатычныя хлопцы і дзяўчаты, а гэты — у расхрыстаным пінжаку, з растрэпанымі затлусцеўшымі валасамі, вульгарнымі словамі зачапляе прахожых, якія з агідай уцякаюць на другі бок вуліцы.

*

І яшчэ больш спадабаліся выпрацаваныя цяпер звычаі культуры і ветлівасці, якія пануюць у нашым клубе, куды па-беларуску сардэчна запрашае пані Аня.

Вера Лейчук

БЕЛАРУСКІЯ КНІГІ

У кнігарні імпартных выданняў у Беластоку, вул. Кілінскага 10, можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

Вітка Васіль, Чытанка-маляванка, 1971, стар. 96, цана 11 зл. 50 гр.

Зборнік складаецца з твораў вядомага беларускага дзіцячага пісьменніка старэйшага пакалення. Знаходзяцца ў ім розныя дзіцячыя гульні, загадкі, байкі і жарты. Густоўнымі каляровымі ілюстрацыямі аздобіў выданне А. Луцэвіч.

Рэкамендуем у школьныя бібліятэкі і настаўнікам беларускай мовы як вельмі карысны дапаможнік пры навучанні ў II—III класах пачатковай школы.

Гілевіч Ніл, Загадкі, 1971, 104 стар., цана 5 зл. 80 гр.

Дасканалыя па сваёй літаратурнай форме і вельмі займальныя загадкі, якія ўвайшлі ў гэты зборнік, належаць пяру таленавітага сучаснага беларускага паэта і навуковага працаўніка Беларускага дзяржаўнага універсітэта.

Рэкамендуем ва ўсе школьныя бібліятэкі і настаўнікам беларускай мовы як вельмі атракцыйны дапаможнік у навучанні ў класах II—IV.

Каляровыя ілюстрацыі вядомага беларускага мастака — афарміцеля Алены Лось.

Вольскі Артур, Рагатка, 1971, стар. 66, цана 3 зл. 40 гр.

Гэты казачна каляровы зборнік змяшчае інсцэніроўкі і вершы вядомага сучаснага беларускага дзіцячага пісьменніка — аўтара шэрагу сцэнічных твораў для дзіцячага і маладзёжнага тэатра.

Зборнік павінен быць як абавязковая пазіцыя ў кожнай школьнай бібліятэцы. Ён — дасканалая крыніца матэрыялаў для школьнай мастацкай самадзейнасці.

Якімовіч Алесь, Канец сервітуту, 1968, стар. 220, цана 4 зл. 60 гр.

Аповесць выйшла з-пад пяра папулярнага сучаснага беларускага дзіцячага пісьменніка. Расказвае яна аб лёсе вясковага хлапчука-пастушка Петруся. Вельмі карысная кніга для юнага чытача. Яна павінна апынуцца ў кожнай школьнай і грамадскай бібліятэцы. Рэкамендуем яе таксама ўсім любіцелям беларускай прозы.

Кнігарня імпартных выданняў у Беластоку ахвотна высылае кнігі за паштовым заліччэннем з далучэннем фактураў. Запатрабаванні кіруйце па адрасу: „Dom Książki", Białystok, ul. Kilińskiego 10. (мг)

ВЫСТАЎКІ

Саюз польскіх мастакоў і Музей рэвалюцыйнага руху ў Беластоку арганізавалі выстаўку пад загалоўкам «Сучасная ковенская графіка», якая адкрыта ў Музеі рэвалюцыйнага руху. Выстаўка паказвае плён працы мастакоў з Каўнаса — графікаў савецкай Літвы, з якімі беластоцкія мастакі ўтрымліваюць жывую сардэчную дружбу.

*

У выставачнай зале гмаху прафсаюзаў у Беластоку адкрыта выстаўка з VI пленера разьбы па дрэве, які адбыўся ў жніўні ў Гайнаўцы. (вл)

Настаўнікі з Беласточчыны на святкаванні 90-тай гадавіны з дня нараджэння ЯНКІ КУПАЛЫ

На адкрыцці помніка беларускаму песняру Янку Купалу ў Мінску.

У ліпені гэтага года група настаўнікаў беларускай мовы з Беластоцкага ваяводства знаходзілася ў Мінску на курсе беларускай мовы. У часе нашага знаходжання там беларускі народ урачыста святкаваў 90-ую гадавіну з дня нараджэння Янкі Купалы. Дык і мы мелі магчымасць прымаць удзел у гэтых урачыстасцях.

90-ая гадавіна з дня нараджэння Янкі Купалы ва ўсёй Савецкай Беларусі прымалася як вялікае свята беларускай культуры і беларускага народа. 7 ліпеня 1972 года ў парку імя Янкі Купалы ў Мінску быў адкрыты велізарны помнік паэта. На ўрачыстасць адкрыцця помніка прыехалі госці з розных бакоў вялікай краіны Саветаў — прадстаўнікі пісьменнікаў РСФСР і Украіны, Узбекістану і Грузіі, Арменіі і Эстоніі, Літвы і Латвіі. Творчасць Янкі Купалы ведаюць і любяць усе жыхары Савецкага Саюза. Прыняла ўдзел у свяце і група настаўнікаў падставовых школ з Беластоцкага ваяводства, якая якраз знаходзілася ў Мінску.

Урачыстае адкрыццё пачалося роўна ў 11 гадзін раніцы. Пасля выступлення партыйных і адміністрацыйных улад, а таксама беларускага паэта Петруся Броўкі, які выступаў ад імя беларускіх пісьменнікаў, наступае самы ўрачысты момант. Разам з прадстаўнікамі жыхароў сталіцы Беларусі Пятрусь Броўка паволі здымае чахол з вылітага ў бронзе помніка. Здаецца, што лёгкі парыў ветру адразу ж падняў палу паліто, накінутага на плечы паэта, які ў творчай задуме ўвайшоў якраз у парк, каб непадалёку ад невялічкай крыніцы раздумваць над далейшымі планамі творчасці. Задумаўшыся, паэт як бы не заўважае, што над крыніцай, ля якой ён праходзіць, нахіляе сваю галаву кветка папараці, знайшоўшы якую, чалавек становіцца шчаслівым. А можа гэта тая самая кветка шчасця, якую ўсё жыццё шукаў паэт і да пошукаў якой заклікаў свой народ?! Паэт глядзіць перад сабой, а перад ім — бурліць жыццём горад і ўся пераўтвораная рукамі і розумам савецкіх людзей Беларусь. З вышыні помніка паэт бачыць шчаслівых і гордых людзей, квітнеючыя палі і лясы.

Увечары гэтага ж самага дня ў Дзяржаўным тэатры перы і балету ў Мінску адбыўся ўрачысты вечар. На гэты раз выступае старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Максім Танк. А пасля на трыбуне штораз то новыя госці, прыбыўшыя з розных бакоў Савецкага Саюза, якія ў гарачых словах выказваюць сваю пашану да слаўнага паэта Янкі Купалы. Амаль кожны прамоўца гаворыць аб тым, што імя Янкі Купалы нададзена нейкім вуліцам і плошчам, бібліятэкам і школам. Многія з іх уручаюць музею імя Янкі Купалы падарункі — памяткі па вялікім паэце, асобныя выданні яго твораў, памятныя медалі, скульптуры, партрэты.

8 ліпеня цэнтрам урачыстага святкавання гадавіны Янкі Купалы становіцца беларуская вёска Вязынка. Тут менавіта ўбачыў свет і правёў першыя дні свайго жыцця паэт. Ад раніцы прыязджаюць сюды натоўпы людзей. Людзі збіраліся тут, нягледзячы на хмары, якія пакрывалі неба і з якіх штораз сыпаліся вялікія кроплі дажджу. Усе хацелі схіліць галаву перад домам, дзе жыў калісьці будучы паэт. Наведаўшы дом паэта, людзі ішлі далей, у недалёкі амфітэатр. Тут у 11 гадзін з мікрафонаў пачуўся спакойны, урачысты голас паэта:

«Трэба нам песень шчырых і чулых,
Што праўду днёў нашых да полюсаў
неслі б...»

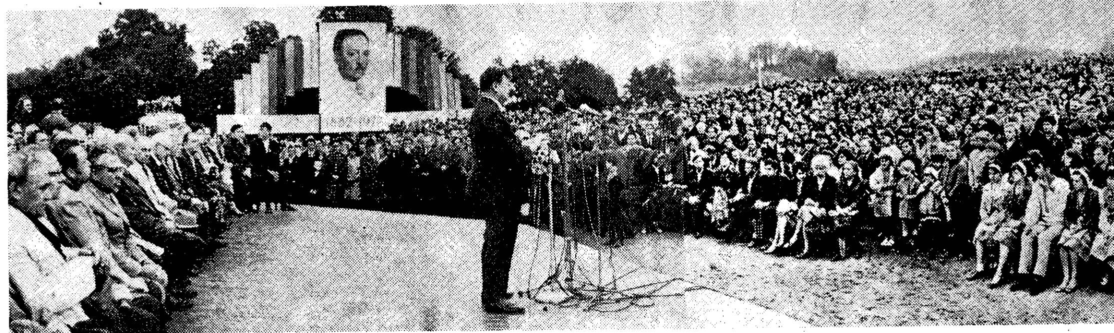
Гэтым верщам быў пачаты вялікі канцэрт, у праграме якога прымалі ўдзел вядомыя песняры, музыканты і танцоры рэспублікі. Ля возера зайгралі цымбалы, загучалі бубны, закруціліся пары ў танцы.

Сцямнела, і толькі бюст паэта, патанаючы ў кветках, што прынеслі ўдзячныя чытачы, высіўся горда і спакойна над ваколіцай.

Мікалай Грыгарчук

Ускладанне вянкоў на магілу паэта.

На Купалаўскім свяце паэзіі ў Вязынцы. Выступае Максім Танк.

КУТОК ГАСПАДЫНІ
ШТО РАБІЦЬ, КАБ ДОБРА ЗВАРЫЦЬ

ЯК ВАРЫЦЬ ШПАРАГІ

Шпарагі (спаржа) — гародніна, у нас не вельмі распаўсюджаная і не надта танная. Але часамі варта зрабіць штонебудзь новае, як кажуць, на адмену. Зрэшты, нават на найбольш элегантных прыёмах падаюць суп з шпарагаў, які можна падрыхтоўваць з дробных і тоненькіх шпарагаў, а яны, як вядома, напалову таннейшыя.

Шпарагі з'яўляюцца крыніцай вітамінаў з групы В. Варта ўжываць іх асобам, якія не хочуць паўнець, паколькі шпарагі — гародніна нізкакаларыйная. Найлепш купляць шпарагі белыя, не вельмі доўгія і тоўстыя. Найбольш каштоўная ў іх частка гэта так званая галоўка.

Перад падрыхтоўкай шпарагі старанна мыюць і абіраюць, пачынаючы ад нізу ў бок галоўкі. Далей шпарагі звязваюць у пучкі, кладуць у гарачую ваду (куды дадаюць раней крыху солі і цукру) і вараць на не вельмі вялікім агні 20—30 мінут. Звараныя шпарагі вымаюць з вады, абсушваюць і складваюць галоўкамі ў адзін бок на разагрэтай талерцы, пасля чаго паліваюць разагрэтым маслам з цёртай булкай.

Можна шпарагі падаваць у якасці халоднага блюда. На яго бяруць паўкілаграма вараных шпарагаў, шклянку маянезу, лыжку дробна нарэзанай зялёнай пятрушкі, салату, памідор. Шпарагі нарэзаць на кружкі сантыметравай даўжыні, вымяшаць з маянезам, палажыць іх на лісткі салаты, пасыпаць зелянінай і ўпрыгожыць памідорамі.

Вельмі смачны атрымліваецца са шпарагаў суп-пюрэ. На адзін кілаграм шпарагаў другога гатунку трэба ўзяць паўлітра булёну з цяляціны або курыцы, 3/4 шклянкі салодкай смятанкі, 2—3 жаўткі, соль, лыжку дробна нарэзанай зялёнай пятрушкі.

Ачышчаныя шпарагі зварыць, як было падазена вышэй. Вынуць іх з вады, адрэзаць галоўкі лепшых шпарагаў і палажыць іх на талерку, а рэшту шпарагаў працерці праз сіта, пераліваючы ў часе працірання двума шклянкамі навару з шпарагаў. Спалучыць працёртыя шпарагі з булёнам, дадаць солі, уліць салодкую смятанку, змешаную з сырымі жаўткамі. Суп падаграваць, памешваючы. Ні ў якім выпадку нельга дапусціць да таго, каб суп закіпеў. Калі суп ужо будзе даволі гарачы, разліць яго ў талеркі, палажыць у суп адрэзаныя раней галоўкі шпарагаў, усыпаць зялёную пятрушку.

Суп са шпарагаў смакуе найлепш, калі падаюць яго з грэнкамі з белай булкі, альбо з птысёвым гарошкам.

Мы расказалі вам сёння, як падрыхтоўваюцца шпарагі найпрасцейшым спосабам. Зразумела, што спосабаў іх падрыхтоўкі ёсць намнога больш. Шпарагі часта падаюць у якасці салата, у смятанным соусе, робяць таксама вельмі смачныя амлеты, у сярэдзіну якіх кладуць звараныя шпарагі і г.д.

Гаспадыня

Беларуская літаратура

ПЕРЫЯД XIX СТАГОДДЗЯ

ЯНКА ЛУЧЫНА (1851—1897) — ЧАСТКА І

Аб Янку Лучыну (Іван Неслухоўскі), нягледзячы на тое, што жыў ён параўнаўча нядаўна, ведаем вельмі нямнога. Толькі некаторыя факты з яго жыцця вядомы даследчыкам. Мабыць, належаў гэты паэт да той катэгорыі людзей, якія не стараюцца займпанаваць іншым сваёй біяграфіяй. А з гэтым бывае ў розных людзей па-рознаму. Ёсць нямала далёка не выдатных асоб, якія празмерна многа пішуць лістаў і папулярызуюць сваю аўтабіяграфію з надзеяй, што ўсё гэта будзе мець вялікае значэнне для гісторыі. Хай пішуць.

Лучына нарадзіўся ў сям'і даволі заможнага адваката ў Мінску. Маёмасць бацькі дазволіла наняць для адукацыі сына настаўнікаў. Дзякуючы ім Лучына атрымаў добрую элементарную адукацыю, пазнаёміўся таксама з некалькімі мовамі. Па-беларуску не вучыўся. Аднак не меў цяжкасцей у працэсе вывучэння гэтай мовы. У другой палове XIX стагоддзя Мінск быў малым, досыць захалусным гарадком. На вуліцы панавала вясковая стыхія — сялян было асабліва поўна ў базарныя дні. Такім чынам, Лучына мог і прыслухоўвацца, і ўключацца ў размову. Пасля падрыхтоўкі ў дамашніх настаўнікаў Янка Неслухоўскі ўступіў у 1865 годзе ў Мінскую класічную гімназію. У школах гэтага тыпу вельмі высока было пастаўлена навучанне моў і літаратуры. Трэба думаць, што Лучына дакладна пазнаёміўся з старажытнымі літаратурамі. Зразумела, што грунтоўна вывучаў таксама рускую літаратуру. З польскай мовай знаёміўся перш за ўсё дома. Бацькі паэта паходзілі са шляхты і былі каталікамі. Ужо гэтых двух фактаў хапае для таго, каб уявіць атмасферу ў доме Неслухоўскіх. Каталіцкая шляхта ў Беларусі традыцыйна цягнулася да польскай літаратуры і культуры. Таму няма сумнення, што і Лучына быў выхаваны ў атмасферы культуры Міцкевіча і Славацкага, у атмасферы пашаны да памяці аб паўстанні 1831 года. На дзяцінства Лучыны прыпала студзеньскае паўстанне 1863 г. Калі яно пачалося, Лучыне не было яшчэ 12 год. Зразумела, што не мог ён прымаць непасрэднага ўдзелу ў паўстанцкім зрыве. Няма аднак сумнення, што сімпатыі і эмоцыі маладога юнака былі на баку паўстанцаў.

У гімназіі правучыўся Лучына з 1868 па 1870 год. Добрыя вынікі на экзаменах дазволілі Лучыну марыць аб вышэйшай навучальнай установе. Пасля заканчэння гімназіі Лучына паступіў у Пецярбургскі тэхналагічны інстытут. Гэты крок як бы запярэчваў гуманітарнаму характару адукацыі Лучыны. Аднак не зусім. У школах рускай імперыі навучанне матэматыкі і фізікі стаяла на высокім узроўні, і, мабыць, веды, атрыманыя Лучынам у гэтых галінах, дазволілі яму паступіць у вышэйшую навуковую ўстанову тэхнічнага тыпу. У перыяд прабывання ў Пецярбургскім тэхналагічным інстытуце Янка Лучына некалькі разоў кіраваў на рукі інстытуцкіх улад прашэнні, у якіх прасіў зволніць яго ад розных грашовых аплат. За кожным разам матываваў сваю просьбу цяжкімі матэрыяльнымі ўмовамі сям'і. Матыў гэты выступае, як вядома, у прашэннях усіх студэнтаў свету. Ці сапраўды быў у цяжкім становішчы? Мабыць, так. Бацьку Лучыны — сярэдняй катэгорыі адвакату сапраўды нялёгка было ўтрымоўваць сына ў далёкім Пецярбурзе. Інстытуцкія ўлады наогул ішлі на руку Лучыну. Галоўнай прычынай гэтай прыхільнасці была саліднасць Лучыны як студэнта. Закончыўшы ў 1876 годзе інстытут, Лучына з дыпломам інжынера ў кішэні накіраваўся ў Закаўказзе. Пачаў працаваць у Тыфлісе (сёння Тбілісі) ў галоўнай чыгуначнай майстэрні Закаўказскай чыгункі. У Закаўказзі Лучына сустрэўся з вядомым рускім пісьменнікам Горкім. Многа гадоў пазней, у 1928 Горкі, едучы праз Беларусь, пытаў сустракаўшых яго беларускіх пісьменнікаў аб Лучыну. Не ведаў, што Лучыны ўжо больш чым трыццаць гадоў няма сярод жывых.

Канец жыцця Лучыны меў драматычны характар. Пісьменнік быў разбіты паралічам. Праўда, здолеў падлячыць сваё здароўе, аднак да нармальнага стану не змог ужо вярнуцца ніколі.

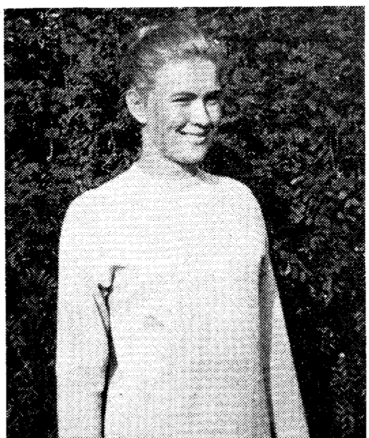
Знаходзячыся пры біяграфіі Лучыны, варта яшчэ сказаць аб адным спецыфічным занятку гэтага чалавека. Лучына, будучы яшчэ вучнем, збіраў беларускі фальклор. Знаходзіўся ён у кантакце з некаторымі вядомымі тагачаснымі фалькларыстамі і па іх просьбе збіраў беларускую народную творчасць. Можна думаць, што кантакт з фальклорам быў адной з прычын разбуджэння яго літаратурнага таленту. Памёр Янка Лучына ў 1897 годзе ў Мінску.

ТРЫБУНА чытачоў

ЗМЯНЯЕЦЦА ЖЫЦЦЁ

Яшчэ нядаўна ў Бяндзюзе была цераспалосіца і цяжка было жыць. Зямля тут пясчаная і быў багон, дзе тапіліся каровы. Але прышла камасацыя ўсіх грунтаў, багон меліяравалі і загаспадарылі, жыццё жыхароў гэтай вёскі хутка змянілася. Бяньдзюрцы цяпер жывуць добра, у іх лепшы ўраджай, зручней стала гаспадарыць. Бацькавы стадолы сталі малымі, цяпер будуюць новыя, планавыя. Пабольшылася гадоўля кароў, ялаўніку і свіней. Жыхары вёскі пакуплялі свае касілкі, грабілкі і іншыя машыны. Пабольшылася малака, прадаюць яго дзяржаве ў злеўню Круглы Лясок. Давозіць яго сюды фурманкаю Іван Міруць. Аднак цяжкая дастаўка гэтага малака: летам трэба на трэцюю гадзіну раніцы аддаць малако, бо вазак спяшае яго завезці. Вельмі патрэбна Бяндзюзе свая злеўня. Мо калісьці людзі дачакаюцца і яе, бо ўжо на малачарскі пляц пачалі вазіць матэрыял на будову злеўні.

А. Кузьма, Бяндзюга

Дэлегатка на VII з'езд БГКТ Ніна Кучка з Махнатага, харыстка калектыву ПА БГКТ у Гайнаўцы, актывістка ў грамадскай дзейнасці.

Фота В. Буры

НА ЛЕТНІХ КАНІКУЛАХ

Аня скончыла ўжо першы клас сярэдняй школы.

Калі яна ехала дадому, глянула праз акно аўтобуса на Нарву. Блакітная стужка вады круцілася між лугамі. То прападала ў траве, то зноў заколлем акружала квяцістую лугавую траву.

Дзень за днём праходзілі хутка, Аня ўжо не магла так часта хадзіць на рэчку, як гэта рабіла ў мінулым ці пазапрошлым годзе. Але на яе дзень нараджэння 25 ліпеня (якраз была нядзеля) маці дазволіла Ані ісці на раку. Калі Аня апынулася на беpагу, яе зноў ахапіла радасць. Так доўга яна марыла аб сустрэчы з ракой і вось стаіць на берагу, глядзіць на яе.

Раптам чуе за сабой звонкі голас Юркі.

Юрка ідзе з нейкім высокім незнаёмым хлопцам. Хлопцы зніклі за паваротам. Аня падышла некалькі крокаў і стала, як стоўб. Юрка з незнаёмым хлопцам стаялі перад ёй.

— Аня, знаёмся з маім школьным таварышам.

— Віця, — сказаў хлопец і апусціў галаў.

— Аня, — адказала яна і таксама апусціла галаў.

— Аня, ці ж ты язык дома забыла? — зажартаваў Юрка.

Размова доўга не клеіцца. Але Аня раптам задзірае галаў, глядзіць у неба і смяецца. Яна ўбачыла жаваранкаў, якія адзін перад другім стараліся ляцець перад жоўтым матыльком.

І Аня і Віця разгаварыліся.

У іх было многа супольных тэм. Толькі Юрка сядзеў сумна, апусціўшы галаў, і сям-там дапамагаў Віці расказваць аб сваіх невядомых і вядомых падзеях. Сонца ўжо апускалася за лес, а ніводнае з іх гэтага не ўбачыла. Гэта ж быў 16 ліпеньскі дзень нараджэння Ані.

Аня з Плёсак

Дэлегатка на VII з'езд БГКТ Марыя Данілецкая з Гайнаўкі, актывістка аддзела і салістка хору.

УГНАЕННІ

Сяляне грамады Дубічы Царкоўныя цвёрда ўзяліся за пакупку мінеральных угнаенняў. Палеткі ж чакаюць пасеваў збожжа. Найбольш купляюць людзі суперфасфат, патасовую соль і салетру. Многія сяляне купляюць угнаенні на кантрактацыі збожжа і гэта ім вельмі выгадна, бо калі запланаваная кантрактацыя (на другі год) будзе выканана, дык каля 40 працэнтаў коштаў угнаенняў селянін ужо не плаціць.

Людзі кажуць: цяпер ужо і зямліца не хоча радзіць без попелу. Мо і праўда.

М. Панфілюк

Дарагое Сэрцайка!

Нядаўна я вярнуўся з войска. У мяне ёсць дзяўчына з мае вёскі. Мы сябравалі яшчэ перад войскам. Потым цэлы час мы пісалі пісьмы адзін другому. Ды і на прысягу маю Марыся прыязджала, чакала мяне, не хадзіла ні з якім хлопцам. Праўда, хадзіла на забавы, але заўсёды вярталася з сяброўкамі. Так прынамсі мне гаварылі мае сябры, ды і маці мая не раз там зыркала на паводзіны Марысі.

Кахаю я Марысю і не хацеў бы, каб між намі ўсё скончылася. А цяпер у нас дрэнна. Марыся не хоча нават гаварыць са мною, не прышла нават на забаву. А вось, Сэрцайка, за што Марыся пагневалася на мяне. Як я прыехаў дамоў з войска назусім (гэта было два тыдні таму назад), у нас у хаце былі госці: нейкія добрыя знаёмыя маіх бацькоў. З імі была маладая дзяўчына. Праўда, я, як толькі прыехаў, зайшоў да Марысі, а ад яе дамоў. У той вечар я быў вымушаны проста пайсці з гэтай дзяўчынай у клуб, паказаць нашу моладзь. Мне проста не выпадала весці сябе інакш. Аб гэтым даведалася Марыся і на другі дзень, калі я зайшоў да яе, выйшла з хаты без якога-колеч слоўца. Ад таго часу не глядзіць нават у мой бок.

Што мне рабіць, Сэрцайка, як пераканаць Марысю ў яе беспадстаўных падазрэннях? Напішы, толькі хутка. Дзякую.

Віця з Б.

Віця! Напэўна Марыся не мае сур'ёзных падстаў да таго, каб парваць ваша сяброўства, вашы пачуцці. Але, відаць, зайздросная, а гэта ўсё ж сведчыць, што Марыся кахае цябе. Ды вялікай трагедыі я тут не бачу, веру ў тое, што ўсё скончыцца добра. Калі Марыся не хоча цябе бачыць, адчакай, ды толькі не заляцайся да іншых, бо гэта можа пагоршыць справу. Калі на забаве Марыся не будзе з нікім танцаваць, ты зрабі так сама. Пройдзе злосць, калі Марыся пераканаецца, што не цікавяць цябе іншыя дзяўчаты, яна вернецца да цябе і ўсё будзе ў парадку, як дагэтуль.

Жадаю ўсяго найлепшага!
Сэрцайка

ЛЮБІЦЬ І ШАНАВАЦЬ

Распачаўся школьны год. Колькі радасці, колькі надзей і хвалявання крыецца ў слове школа! Так, як маці вучыла нас вымаўляць першыя словы, стаўляць першыя крокі па роднай зямлі, — так сама школа вучыць пазнаваць свет, адчыняе вочы на тысячы цікавейшых з'яў. Школа навучае нас самастойна рашаць любыя жыццёвыя задачы. Бо трэба памятаць, што ўсё ў жыцці здаецца простым. Усё мы самі лёгка можам зрабіць, напрыклад, пашыць сукенку, направіць матацыкл, збудаваць хату, напісаць верш... Толькі трэба ўмець. А каб умець — трэба вучыцца. Ды вучыцца не абы як, а ўважліва, пільна, старанна. Бо маладосць ніколі не вяртаецца, бывае толькі раз у нашым жыцці і страчанага часу таксама ніхто не верне! Школа павінна прывіць дзецям не толькі адпаведны запас ведаў, але таксама любоў да сваёй роднай матчынай мовы, да свайго краю, да народнай улады і народнай дзяржавы. Усе мы ведаем, што перад вайною на ўсю нашу дзяржаву была толькі адна-адзіная беларуская школа! А сёння, пры народнай уладзе, усе нашы дзеці могуць мець родную школу. Каля 176 школ Беласточчыны вучыць дзяцей нашай роднай мове. Акрамя таго, маем беларускія ліцэі, кафедру беларускай філалогіі ў Варшаўскім універсітэце. А колькі ўсялякіх курсаў!...

Ці правільна гэта? Правільна! Мы абавязаны падтрымліваць і развіваць сваю культуру, мову, песні, добрыя звычаі. Бо ці хараша было б у хаце, калі б якісь дзівак вымаляваў вокны, дзверы, падлогу, сцены і мэблю, напрыклад, рыжым колерам? Вядома, што было б непрыгожа.

Народная ўлада — наша ўлада! Яна дала беларусам, нароўні з палякамі ды іншымі народамі ў Польскай Народнай Рэспубліцы поўную свабоду развіцця, поўнае раўнапраўе і вялікую матэрыяльную дапамогу ў развіцці культуры. І нам трэба шанаваць сваю культуру, сваю мову і песні. Кожнае беларускае дзіця павінна знаць і любіць сваю родную мову. Але ўсе дзеці абавязаны таксама вывучаць і любіць нашую дзяржаўную мову і наогул усе прадметы школьнай праграмы. Бо толькі тады яны стануць дастойнымі і вартаснымі грамадзянамі народнай Польшчы на карысць народу і на радасць сям'і!

В. Бура,
Гайнаўка

§ Кансультацыя ЮРЫСТА

ПЫТАННЕ: Маю па бацьку 2 га зямлі. Сама я жыву ў горадзе, а ўжо восем год за маёй згодай зямлю апрацоўваў Х. Ён абавязаўся плаціць падатак і выконваць абавязковыя пастаўкі. Паколькі ў апошнія гады ён абавязкаў сваіх не выконваў і я змушана была заплаціць падатак сама, я падала ў суд і атрымала на пачатку 1971 года рашэнне аб прымусовым яго высяленні. Х. звярнуўся да прэзідыума павятовай рады нарадовай, каб прызналі яму ўласнасць, паколькі ён карыстаўся зямлёю 8 год. Ці можна патрабаваць выканання судовага рашэння?

АДКАЗ: Ад часу, калі абавязвае закон з 26.X. 1971 г. аб урэгуляванні ўласнасці сельскіх гаспадарак, г. зн. ад 4 лістапада 1971 г., не можна выканаць рашэння суда, якое пастанаўляе прымусовае высяленне з нерухомай сялянскай маёмасці — да часу, пакуль прэзідыум павятовай рады нарадовай не вырашыць справы ўласнасці гэтай маёмасці. Паводле закону, у гэтым выпадку суд можа або пакінуць вам уласнасць гаспадаркі — калі дойдзе да пераканання, што вы зможаце належна яе ўпраўляць, або прызнае гаспадарку яе ўладальніку Х-у, або пяройме яе на ўласнасць дзяржава, паколькі Х. не выконваў абавязкаў у адносінах да дзяржавы.

ПАЖАРНАЯ КАМАНДА Ў МАХНАТЫМ

Ужо многа год існуе ў Махнатым пажарная каманда. Належаць да яе пераважна мужчыны і маладыя хлопцы. Камендантам з'яўляецца Вася Баўтручук.

Махнацкія пажарнікі вельмі актыўныя. За актыўны ўдзел у гашэнні пажараў атрымоўвалі ўзнагароды. Пажарнікі ў Махнатым супольна з вёскай узяліся за пабудову новай прыгожай рамізы. Ужо матэрыял ёсць. Пажарнікі самі гэты матэрыял купілі і прывезлі. Працуюць яны ў вольны час і нядзелі. Найбольш працаваў пры пабудове рамізы Андрэй Пасынюк, а таксама і іншыя. Гэта ўсё сведчыць аб працавітасці і самаахвярнасці махнацкіх пажарнікаў.

Аня Білеўская,
в. Махнатае

«Аня» з гайнаўскага ліцэя. Інфармацыя аб пачатку навучальнага года вельмі агульная. Пішы больш канкрэтна (так, як у ранейшай інфармацыі). Чакаем наступных карэспандэнцый.

Сегень Міраслаў, Камень. Факт, які ты апісаў пра С. В. ніяк не пасуе да становішча, якое яна займае. Але мо на першы раз дамо ёй шанцы на рэабілітацыю і не будзем яе да канца кампраметаваць. Пішы нам таксама пра іншыя справы.

М. Панфілюк, Дубічы Царкоўныя. На жаль, «Сокаў цаліны» Цішкі Гартнага (другі том) мы таксама не маем.

КІНО

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Кляшчэлі

„Ostatni termin" (USA), 26—27.IX. „Kupujemy wóz strażacki" (NRD), 28—29.IX. „Najlepsza kobieta mojego życia" (czeski), 30.IX—1.X.

Нараўка

„Na tropach szpiega" (radz.), „Po kruchym lodzie" (radz.), 27.IX—1.X.

Нарва

„Ludzie i bestie" (radz.), cz. I i II. 27.IX.—1.X.

Дубічы Царкоўныя

„Kto śpiewa nie grzeszy" (jugosł.), „Na torze czeka morderca" (czeski), 27.IX.—1.X.

Арэшкава

„Godziny nadziei" (polski), „Spojrzenie na wrzesień" (polski), 30.IX.—1.X.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі

„Mój kochany Robinson" (NRD), „Kochana ciocia Sarika" (węgierski), 27.IX.—1.X.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі

„Dzika Elżbieta" (czeski), 26—27.IX. „24 godziny z życia kobiety" (franc.), 28—29.IX. „Dawid Copperfield" (angl.), 30.IX—1.X.

Янаў

„Przygody psa Cywila" (polski), 27.IX—1.X.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц

„Ostatni termin" (USA), 26—27. „Kupujemy wóz strażacki" (NRD), 28—29.IX. „Najlepsza kobieta mojego życia" (czeski), 30.IX.—1.X.

Мельнік

„Profesor zbrodni" (węgierski), 26—27.IX. „Nie drażnić cioci Leontyny" (franc.), 28—29.IX. „Pamiętnik szalonej gospodyni" (USA), 30.IX—1.X.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Сухаволя

„Przygody psa Cywila" (polski), „Lew pręży się do skoku" (węgierski), 27.IX—1.X.

Новы Двор

„Straszliwe skutki awarii telewizora" (czeski), „Przepustka na ląd" (radz.), 27.IX.—1.X.

Ніва

Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego.

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 2-10-33, centrala 2-32-41 do 45. Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2,40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23. Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wronia 23.

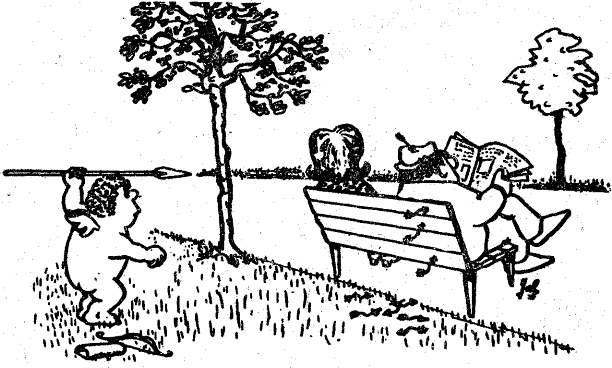
BZGraf. Nakład 5.231 T-3

Анатоль Вярцінскі

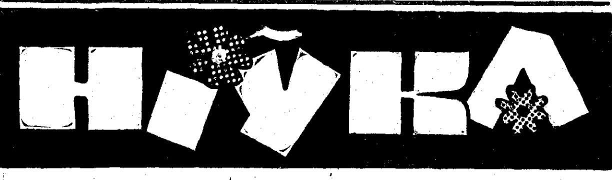
ТРЫ БРАТЫ

(ПАВОДЛЕ НАРОДНАГА ЖАРТУ)

Жылі-былі тры браты.
Жылі, не знаючы бяды.
Не зналі бяды да той пары,
пакуль не памёр іх бацька стары.
Памёр іх бацька,
пакінуў ім
хатку старэнькую зусім.
Хатка разваліцца вось-вось,
адно, што хоць падпоры ёсць.
Сумуюць браты:
што ім рабіць?
— Новую хату трэба рубіць, —
кажа малодшы. — Дзе тапор?
Пайду па лясіну я ў бор.
— I сапраўды, што бедаваць, —
кажа сярэдні, — давай будаваць!
Я па каменне, па гліну пайду,
Новы падмурак закладу.
Старэйшы ўсміхнуўся ў адказ:
— Нялёгкая праца чакае вас.
Вы слухайце лепей мяне, бядакі,
ёсць выхад найлепшы, не такі.
— Стук-грук! — ускрыкнуў старэйшы
брат. —
Вось вам і хата, лепшая з хат!
— Цяп-ляп! — адкрыў ён зноў свой
рот. —
Бачыце, печ стаіць пасярод!
Здаровы ў новай хаце, браты!..
Браты ад здзіўлення раскрылі раты.
— Стук-грук! — паўтарылі ціха
ўдвух.
— Цяп-ляп! — агледзеліся наўкруг.
Новая хата ў іх ці не?
Ці ўсё прыснілася ў сне?
Жыць прадаўжаюць у хаце той —
нібыта новай, нібыта старой.
Дзіркі ранейшыя ў сцяне.
Новая хата ў іх ці не?
Калі ж ударылі халады,
ўсё зразумелі браты тады.
Сталі яны бедаваць, сумаваць,
як ім зіму перазімаваць?
— Э-э! — кажа старэйшы. — Вашу
бяду
я адным словам развяду.
Я ўладжу справу ў адзін міг.
Стук-грук! Цяп-ляп! —
і ў падпечак шмыг.
— Тут, — кажа, — ні ветру,
ні дажджу
тут да вясны перасяджу.
Малодшы брат туды не палез,
узяў тапор і пайшоў у лес.
Сярэдні брат рыдлёўку знайшоў
і па каменне, па гліну пайшоў.
Працуюць браты, не шкадуючы рук.
Старэйшы з падпечка:
«Стук-грук, стук-грук!»
Шчыруюць браты —
толькі хата была б.
Старэйшы з падпечка:
«Цяп-ляп, цяп-ляп!»
Хату браты збудавалі удвух,
у новай хаце — цёплы дух.
Вылез з падпечка старэйшы брат,
ён новай хаце таксама рад.
— Ну, што сказаў я? —
ускрыкнуў ён. —
Стук-грук — і хата стаіць, як звон.
Цяп-ляп — і гора ўсё з плеч:
стаіць пасярэдзіне хаты печ.
Чаго развілі гэтак раты?
Здарова ў новай хаце, браты!

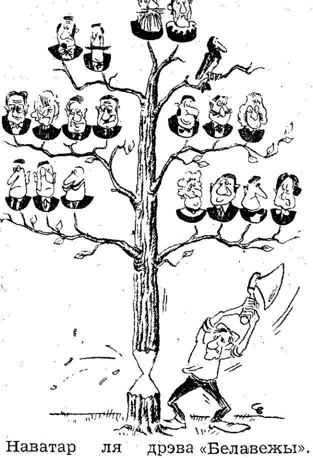
Верны чытач «Нівы».

ДАГАВАРЫЛІСЯ

— Кажуць людзі, што ты, Мікола, у горад збіраешся.
— Можа і кажуць.
— Да сына, мабыць, паедзеш?
— Можа і да сына.
— А сын, Мікола, добра жыве?
— Можа і добра.
— А ён цябе часам да сябе жыць не клікаў?
— Можа і клікаў.
— А ты б, Мікола, назусім паехаў?
— Можа б і паехаў.
— А жонка ў сына добрая?
— Можа і добрая.
— А...
— Хопіць табе языком малоць. З горада я. З гора-да прыехаў!

2000 ГОД

Наватар ля дрэва «Белавежы».

Новыя формы ў культурнай дзейнасці.

ВУГОЛЬЧЫК

Вугольчык вылецеў з Кастра і ўпаў побач з Галавешкай.

— Ну вось! Цяпер і ты астынеш! — сказала Галавешка. Яна прайшла праз Агонь і Ваду і даўно ўжо ляжала ў баку ад Кастра.

— Пагарыш і астынеш! Пагарыш і астынеш! — шыпела Галавешка.

— Я не хачу астываць! — усклікнуў Вугольчык. — Я хачу гарэць!!!

— Які ты палкі! Не гарачыся! I не такія, як ты, астывалі.

Але тут міма пранёсся Вецер. Ён падхапіў Вугольчык, закружыў у імклівым віхры і апусціў яго прама ў сярэдзіну Кастра. I Касцёр раптам запалаў такім яркім полымем, што асляпленая Галавешка аслупянела і доўга не магла апамятацца ад здзіўлення.

Ей жа не была знаёма гэтая вялікая прага — гарэць!

Ілья Рэзнік

КЛЁН І БЯРОЗКА

Словы Адама Русака
Музыка Юрыя Семянякі

За палянай лясістаю,
Па-над рэчкай іскрыстаю,
Клён з бярозкай калышуцца,
Характвом не надышуцца.
Клён з бярозкай,
Клён з бярозкай калышуцца,
Хараством не надышуцца,

Да іх птушкі злятаюцца,
Песні пець навучаюцца,
Слухаць шэпты сардэчныя,
Думы іх запаветныя,
Слухаць шэпты, слухаць
шэпты,
Слухаць шэпты сардэчныя,
Думы іх запаветныя.

А яш бура узнімецца,
Клён з бярозкай абнімуцца,
Нізка краю паклоняцца
I ніколі не зломяцца.
Нізка краю, нізка краю,
Нізка краю паклоняцца
I ніколі не зломяцца.

Так стаяць клён з бярозкаю
Над ракою за вёскаю
I пяюць і калышуцца,
Хараством не надышуцца.
I пяюць, і пяюць,
I пяюць і калышуцца,
Хараством на надышуцца.

ПАКРЫТЫКАВАЎ

У адным гуртку БГКТ у працы праўлення было шмат недахопаў. Вось і кажа жонка мужу:

— Хоць бы ты, Мікола, выступіў на сходзе ды пакрытыкаваў старшыню.

— Не ўмею я, — адказвае Мікола, —на сходах выступаць, дрэнны з мяне аратар.

— А ты навучыся, — кажа жонка. — Ідзі на гарод, дзе капуста расце, і няхай табе здаецца, што гэта людзі сядзяць перад табою. Выступіш некалькі разоў перад капустаю, а потым і на сходах перад людзьмі зможаш.

Мікола так і зрабіў. Выступіў на гародзе перад капустаю, ды ўжо так крытыкаваў усіх членаў праўлення, што аж лес шумеў.

Дачакаўся Мікола сходу. Выходзіць без хістання на трыбуну, адкашляўся, а жонка цешыцца, думае: «Зараз Мікола раскрытыкуе ўсіх у пух і прах». I падморгвае Міколе, маўляў: «Не бойся!»

— Сябры! — пачаў Мікола і зноў закашляўся. Потым яшчэ раз сказаў: — Сябры!

А жонка ўсё падморгвае: «Гавары, Мікола!»

А Мікола, як убачыў шмат людзей у зале, разгубіўся так, што і ў горле яму перасохла, і слова сказаць не можа.

Паглядзеў на жонку ды й кажа з трыбуны:

— Гэта табе, Яўдоха, не капуста, а жывыя людзі!..

Махнуў рукою і зышоў з трыбуны.

СУПАКОІЛІСЯ

На параходзе ўспыхнуў пажар. Пачалася мітусня, кожны пасажыр імкнуўся выбрацца на палубу. Паніка спынілася толькі тады, калі раздаўся звычны голас: «Супакойцеся! Вады хопіць на ўсіх».

ГОД ТАКІ

— У вашым творы шмат вады, — гаворыць рэдактар аўтару.

— Дык год жа быў надта дажджлівы!

У палоне традыцыі.

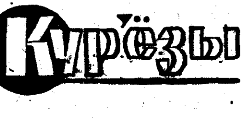
ДОКАЗ

Сустрэліся два старыя ўрачы. Першы паведаміў гісторыю аднаго свайго хворага, які па ўсіх прагнозах павінен быў памерці яшчэ дзесяць гадоў таму назад, але жыве да гэтага часу і спадзяецца пражыць яшчэ доўга.

— Гэта яшчэ раз даказвае, — заўважыў другі ўрач, — што калі хворы сапраўды хоча жыць, бездапаможна нават медыцына.

У дапамогу драмгурткам.

НОВЫ БІЗНЕС

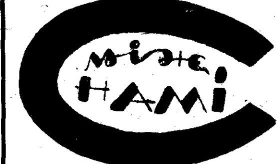
Жыхар Нью-Йорка Рой Джосін вынайшоў новы від бізнесу — продаж замежным турыстам выкарыстаных тэатральных білетаў. Дома турысты будуць паказваць свае білеты жонкам і знаёмым, прыкідваючыся людзьмі, якія захапляюцца высокім мастацтвам і пагарджаюць непрыстойнымі забавамі. У бліжэйшым будучым Джосін мяркуе прадаваць разам з білетамі і праграмкі, каб турысты не трапілі ў няёмкае становішча, калі пачнуцца роспыты пра змест спектакляў. Новы бізнесмен упэўнены, што ў хуткім часе прыезджым не трэба будзе хадзіць па тэатрах.

У КЛЕТЦЫ

Цыркавыя артысты італьянскага горада Карнадэра Аскар Салвіолі і Норма Зарзана захацелі павянчацца ў клетцы з ільвамі. Аднак мясцовы каталіцкі святар запратэставаў: толькі ў касцёле! Заказаныя знайшлі кампраміс: адразу пасля вянчання ў царкве яны адправіліся ў клетку з ільвом, дзе шлюбную цэрэмонію правёў мэр.

КОЛЬКІ КАШТУЕ МОДНЫ НОС?

Да нядаўняга часу, як паведаміла гамбургская газета «Вельт», модніцы на Захадзе лічылі самым дасканалым нос Жаклін Анасіс-Кенедзі. Цяпер у модзе нос англійскай прынцэсы Анны. Каб надаць сваім насам фасон «аля Анна», модніцы выкладваюць за пластычныя аперацыі ад 1000 да 5000 долараў.

Вельмі лёгка адрозніць добрую песню ад дрэннай. Добрая песня — тая, якую мы любілі, калі былі маладымі. Дрэнная — тая, якую спявае сучасная моладзь.